

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

1999

vuosikertomus 1999

SISÄLTÖ

● Missio	2
● Rehtorin tervehdys	3
● Tavoitteet	4
● Vuosi 1999 Helsingin kauppakorkeakoulussa	5
● Opetus- ja tutkimuslaitokset	7
● Perusopetus	17
● Jatkokoulutus	20
● Tutkimus	21
● Koulutuspalvelut	23
● Tutkimuspalvelut	25
● Sidosryhmäsuhteet	26
● Tietopalvelut	28
● Tukisäätiö	29
● Talous	30
● Hallintoelimet	34
● Vaihtoyliopistot	36

Julkaisemme erillisen ympäristöraportin kesällä 2000. Raportti käsittelee ympäristöopetusta ja -tutkimusta sekä toiminnastamme aiheutuvia välittömiä ympäristövaikutuksia, kuten energian- ja materiaalinkulutusta.

Toimitus HKKK

Markkinointi ja viestintä

Suvi Palletvuori

Layout HPV

Valokuvat

Nina Nordin

Erweco Painotuote Oy 2000

AVAINTIETOJA HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUSTA

Helsingin kauppakorkeakoulu on Suomen suurin kauppatieteellistä tutkimusta ja opetusta harjoittava yksikkö. Yliopistossa voi suorittaa kauppatieteiden tohtorin, lisensiaatin, maisterin ja kandidaatin tutkinnon.

Perustamisvuodesta 1911 lähtien yliopistosta on valmistunut kaikkiaan yli 12 070 alemman kauppatieteellisen tutkinnon, 7 677 ylemmän tutkinnon, 276 kauppatieteiden lisensiaatin ja 162 tohtorin tutkinnon suorittanutta henkilöä suomalaisen ja kansainvälisen elinkeinoelämän ja tieteen palvelukseen.

ARVOT

Toiminnassaan Helsingin kauppakorkeakoulu

- keskittyy korkeatasoiseen ja innovatiiviseen tutkimukseen, opetukseen ja talouselämän kehittämiseen
- kannustaa kyvykkäitä ja aikaansaavia yksilöitä ja ryhmiä
- sitoutuu tukemaan työyhteisöjen monimuotoisuuden kehittymistä
- vahvistaa yhteisöllisyyttään ja vaalii yhteisössä toimivien hyvinvointia
- osoittaa kansallista vastuuntuntoa ja on kaikissa toiminnoissaan kansainvälinen.

Helsingin kauppakorkeakoulu noudattaa kaikessa toiminnassaan hyviä eettisiä periaatteita, arvostaa rehellisyyttä ja toisten kunnioittamista sekä ottaa huomioon tasaron ja kestävän kehityksen näkökohdat.

	1998	1999	verrattuna edellisvuoteen (%)
Ekonomin tutkintoja	364	383	+ 5,2
Tohtorin tutkintoja	12	18	+ 50,0
Ekonomiopiskelijoita	3 384	3 361	- 0,7
Ulkomaalaisia opiskelijoita	239	306	+28,0
MBA-ohjelman suorittaneita	63	79	+ 25,4
Täydennyskoulutuksen kurseja ja ohjelmia	386	369	- 4,4
Opetus- ja tutkimushenkilökuntaa	183	181	- 1,1
Muuta henkilökuntaa	217	217	-
Valtion talousarviorahoitus (mmk)	115,2	121,7	+5,6
Maksullisen palvelutoiminnan tuotot (mmk)	24,0	28,5	+18,8
Muu rahoitus (mmk)	35,9	34,9	-2,8
HKKK Holding Oy konsernin liikevaihto (mmk)	31,5	42,7	+35,6

OLEMASSAOLON PERUSTA

Helsingin kauppakorkeakoulu on Suomen johtava kauppatieteellinen yksikkö, jolla on valtakunnallinen erityistehtävä uuden kauppatieteellisen tiedon tuottamisessa, alan koulutuksessa ja sen kehittämisessä sekä yritys yhteistyön rakentamisessa.

Helsingin kauppakorkeakoulu tarjoaa innostavan toimintaympäristön ihmisille, jotka haluavat luoda taloudellista tietoa ja oppimisympäristön, jossa kasvaa asiantuntevia, laaja-alaisia, kansainvälisiä ja eettisesti vastuuntuntoisia henkilöitä. Kansainvälisesti korkeatasoisen tutkimuksen ja opetuksen avulla yliopisto syventää kansallista taloudellista tietämystä ja toimii siten taloudellisen ajattelun suunnannäyttäjänä ja yhteiskunnallisena vaikuttajana.

TAVOITETILA

Helsingin kauppakorkeakoulu pyrkii jatkuvasti olemaan Suomen johtava kauppatieteellinen yksikkö, saavuttamaan arvostetun aseman Euroopan kauppatieteellisessä tutkimuksessa ja opetuksessa sekä verkottumaan globaalisti näkyvällä tavalla.

Tavoitteena on, että Helsingin kauppakorkeakoulun opetuksen ja tutkimuksen laitokset sekä elinikäisen oppimisen ohjelmat ovat Suomessa alansa johtavia yksiköitä. Kehitämme huippuyksiköitä niin, että ne lukeutuvat erityisalojensa kansainväliseen parhaimmistoon. Kirjaston tavoitteena on palvella valtakunnallisesti taloustieteellisenä keskus kirjastona.

Rekrytoimme määrätietoisesti parhaat suomalaiset tutkijat, opettajat, opiskelijat sekä hallinto- ja tukipalveluhenkilöt. Lisäämme ulkomaista rekrytointia.

Verkotumme globaalisti entistä monipuolisemmin tavoin. Lisäämme kansainvälistä yhteistyötä tutkimuksessa ja opetuksessa: nostamme ulkomaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden määrää, lähetämme nuoria tutkijoita parhaimpiin yliopistoihin ja kehitämme yhteistyötä kansainvälisten yritysten kanssa.

TOIMINNAN SUUNTAAMINEN

Helsingin kauppakorkeakoulu on korkeimman kauppatieteellisen koulutuksen täyden palvelun tuottaja. Tarjoamme suomen- ja englanninkielistä perustutkinto-opetusta ja tutkijakoulutusta sekä keskitymme erityisesti maisterin- ja tohtorintutkintoihin. Lisäämme kansainvälistä elinikäistä asiantuntija- ja johtajakoulutusta.

Akateemisessa tutkimuksessa keskitymme liiketaloustieteeseen ja kansantaloustieteeseen. Valtakunnallisena kauppakorkeakouluna tehtävämme on kehittää kaikkia keskeisiä kauppatieteiden aloja; erityisesti panostamme kansainvälisesti korkeatasoisiin tutkimusryhmiimme.

Palvelututkimuksessa ja yritys yhteistyössä toimimme johtavien suomalaisten suuryritysten ja innovatiivisten pk-yritysten sekä kansainvälisten yritysten kanssa.

TOIMINTATAPAMME

Teemme tieteellistä tutkimusta ja tarjoamme opetusta älyllisen kilvoittelun, ajatuksen vapauden ja aktiivisen osallistumisen hengessä.

Toimimme yliopistossamme avoimesti, yhteistyöhenkisesti ja yhteisvastuullisesti. Kokoamme voimia laaja-alaisiin tutkimus- ja opetus hankkeisiin. Parannamme henkilöstön työedellytyksiä ja viihtyvyyttä sekä tarjoamme mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen ja haastavaan yritys yhteistyöhön.

Taloudellisen autonomian ja selkeän vastuunjaon avulla vapautamme luovaa energiaa yhteisön kehittämiseen. Annamme tunnustusta laadukkaasta työstä ja luomme myönteisen ilmapiirin, jossa Helsingin kauppakorkeakoulun menestys on koko yhteisön ylpeydenaihe.

Helsingin kauppakorkeakoulun hallitus hyväksyi mission kokouksessaan 27.11.1997.

rehtorin tervehdys

VASTUUTA TULEVAISUUDEN HYVINVOINNISTA

Suomalaisten hyvinvointi ja korkeatasoisten yhteiskunnallisten palvelujen rahoittaminen tulevaisuudessa edellyttää menestyvien yritysten luomaa vaurautta ja veropohjaa. Kansallisen varallisuutemme taitava sijoittaminen korkeaan osaamiseen ja kannattaviin liikeideoihin on ensiarvoisen tärkeää tulevaisuuden eläkkeiden, terveydenhoitopalvelujen ja sosiaalisten etujen maksamiseksi.

Yhteisön vaurauden kasvattaminen liiketoimintaosaamisella on kauppatieteellisen tiedon ydin. Vaurauden ja kestävien työpaikkojen luominen globalisoituvassa, korkean teknologian taloudessa edellyttää maailmanluokan osaamista mm. monikulttuurisessa johtamisessa, kansainvälisessä markkinoinnissa, rahoituksessa ja logistiikassa. Helsingin kauppakorkeakoulu on suunnannäyttäjänä laajentamassa ja syventämässä Suomen liiketoimintaosaamista.

Ydinosaamisemme perustuu korkeatasoiseen, riippumattomaan ja pitkäjänteiseen kansainväliseen tutkimustyöhön. Tieteellisen tutkimustyön laadun ja tutkimusedellytysten parantaminen on Helsingin kauppakorkeakoulun strategisissa linjauksissa nostettu lähivuosien tärkeimmäksi tavoitteeksi.

Helsingin kauppakorkeakoululla on maan suurimpana korkeimman kauppatieteellisen tiedon kehittäjänä ja opettajana erityinen kansallinen vastuu tulevaisuuden liiketoimintaosaamisen korkeasta tasosta. Olemme ottaneet haasteen vastaan. Tieteellisen tutkimuksen ja tutkinto-opetuksen lisäksi olemme aktiivisesti panostaneet alu-

eelliseen kehittämiseen, liiketoimintaosaamisen levittämiseen, uusien yritysten kehittymiseen ja toimintojemme kansainvälistämiseen.

Helsingin kauppakorkeakoulu on keskeisesti mukana kehittämässä Mikkelin talousaluetta BBA-koulutuksen ja Pienyrityskeskukseen kautta. Olemme rakentamassa pääkaupunkiseudun tiedepuistokokonaisuutta Helsinki Business Campus -konseptin avulla yhteistyössä Svenska handelshögskolanin, Helsingin kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneidemme

kanssa. Kummallakin hankkeella on vahva sidos alueen vaurauteen ja yleisen kaupallisen tietotason nostamiseen sekä yrittäjyyden edistämiseen. Helsingissä toimii jo kasvava ja menestyksekkäs yrityshautomomme.

Toimintojemme kansainvälistyminen on eden-

nyt julkilausumatasolta jokapäiväiseksi yhteistyöksi akateemisissa verkostoissa. Eurooppalaisten laatukauppakorkeakoulujen verkossa (CEMS) kehitämme yhteisesti eurotason kurseja ja järjestämme opiskelijavaihtoa, jotta valmistuneet ekonomit täyttäsivät Euroopan työmarkkinoiden kovat vaatimukset. Johtamiskoulutusyksikkömme JOKO on menestyksekkäästi mukana monikan-sallisten yritysten liiketoimintaosaamisen kehittämisessä, joka edellyttää koulutusta usealla mantereella sekä virtuaalista, ajasta ja paikasta riippumatonta modernia opetusteknologiaa.

Lopuksi haluan esittää parhaat kiitokseni kaikille kaupplaisille, alumneille, opetusministeriölle, yhteistyökumppaneille, tukijoille ja ystäville hienosta vuodesta, joka on osaltaan parantanut maamme kaupallista osaamista.

Eero O. Kasanen

EERO O. KASANEN
REHTORI

VUODELLE 1999

Tavoitteenamme on vahvistaa asemaamme eurooppalaisittain arvostettuna, globaalisti suhteita kehittävästä yliopistona, jota arvostetaan erityisesti tiedeyhteisön, elinkeinoelämän ja alumniemme keskuudessa.

TUTKIMUS

Haluamme olla kansainvälisesti arvostettu ja tutkimustoiminnaltamme näkyvä yliopisto. Tavoitteenamme on lisätä kansainvälisesti korkeatasoista akateemista tutkimusta sekä harjoittaa kilpailukykyistä palvelututkimusta. Lisäksi edistämme tutkimustoimintamme tunnettuutta ja tulosten leviämistä tiedeyhteisön lisäksi myös talouselämän käyttöön.

PERUSKOULUTUS

Tavoitteenamme on olla eurooppalaisten kauppatieteellisten yliopistojen kärkiryhässä niin perustutkintojen rakenteen, opetuksen sisällön kuin opetusmuotojenkin osalta. Lisäksi pyrimme säilyttämään nykyisen markkinaosuutemme kauppatieteellisen alan koulutuksesta.

Perusopetuksen kansainvälistymistä pyritään edistämään siten, että kandidaatin ja maisterin tutkinnot voidaan suorittaa yhä useammassa ai-neissa suurelta osin tai kokonaan myös englannin kielellä. Ulkomaisten vaihtoyliopistojen määrää lisätään solmimalla uusia sopimuksia laadukkaiden yliopistojen kanssa.

BBA-ohjelmaa toteutetaan siten, että sen rakenne ja laajuus lähestyvät yliopiston tarjoamaa kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa.

JATKOKOULUTUS

Rakennamme laadukasta jatkokoulutusohjelmaa, johon valitut opiskelijat saavat korkeatasoista tieteellistä opetusta ja laativat kansainvälisen tason väitöskirjoja. Jatko-opiskelijoiden opiskelijavaihtoa laajennetaan niin, että jokaisella päätoimisella jatkokoulutusohjelmaan kuuluvalla opiskelijalla on mahdollisuus opiskella ulkomailla.

AIKUIS- JA TÄYDENNYSKOULUTUS

Aikuis- ja täydennyskoulutuksemme ensisijaisena tavoitteena on varmistaa yksilön ja asiakasorganisaation oppiminen.

MBA-ohjelmiamme tavoitteena on ylläpitää laatutaso, joka on vertailukelpoinen parhaiden vastaavien eurooppalaisten ohjelmien kanssa. Johtamiskoulutuksen osalta tavoitteenamme on kehittää huippulaatuisia johdon koulutusohjelmia, jotka toimivat lippulaivoina yritysten suuntaan ja tuottavat meille lisärahoitusta.

Pienyrityskeskusta ja muuta yrittäjäkoulutusta pyritään laajentamaan merkittävästi. Avoimen yliopisto-opetuksen suunnittelu ja kehittäminen kytketään entistä tiiviimmin yliopiston laitosten kokonaissuunnitteluun.

vuosi 1999 HELSINGIN

KAUPPAKORKEAKOULUSSA

Kulunut vuosikymmen oli Helsingin kauppakorkeakoulussa voimakkaan muutoksen aikaa, eikä vuosi 1999 ollut tässä suhteessa poikkeus. Olemme pyrkineet uudistumaan jatkuvasti muuttuvan ympäristön mukana ja toimimaan myös itse aktiivisena toimintaympäristömme kehittäjänä.

Vuonna 1999 ylitimme tavoitteemme ydina-lueillamme tutkimuksessa ja koulutuksessa ja toimintamme kehittyi kaikilla rintamilla myönteisesti. Järjestelmällinen laadun kehittämistyömme sai tunnustusta useissa eri muodoissa niin tutkimuksen, koulutuksen, aikuiskoulutuksen kuin yhteiskunnallisenkin toiminnan alueilla. Elinikäinen koulutustoiminta, soveltava tutkimus ja yritys-yhteistyö kasvoivat aiempien vuosien tapaan.

Kuluneena vuonna jatkoimme arvokeskustelua ja missiomme työstämistä strategiatyöskentelyllä, joka saadaan päätökseen keväällä 2000. Lisäksi jatkoimme jo vuosia kestänyttä laadun kehittämistyötä. Vuoden 1999 lopulla opetusministeriön alaisen korkeakoulujen arviointineuvoston asettama arviointiryhmä esittikin jo toistamiseen laatuyksikköstatuksen myöntämistä HKKK:n Kielten ja viestinnän laitokselle ja yliopistomme laajamittaiselle aikuiskoulutustoiminnalle.

SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖTÄ VAHVISTETTIIN

Helsinki Business Campus -hanke tähtää laajan ja useiden kumppaneiden yhteistyönä toteutettavan kauppa- ja taloustieteellisen osaamiskeskittymän luomiseen Etu-Töölön alueelle. Hanke eteni kuluneena vuonna hyvin ja sai myös runsaasti julkisuutta. Tavoitteena on ennen kaikkea yhdistää yhteistyökumppaneiden osaaminen huipulaatuista tutkimusta ja koulutusta tuottavaksi kokonaisuudeksi. Tämän ohella alueen kokonaisuutena pyritään kehittämään kampusajattelua tukevaksi. Arkadian peruskorjaus- ja lisärakennushanke sekä Helecon-tietokeskuksen korjaustyö saatiin päätökseen kesällä 1999. Molempien hankkeiden lopputulos on sekä arkkitehtonisessa että taloudellisessa mielessä onnistunut. Chydenian peruskorjaustyöt käynnistettiin vuorostaan syksyllä 1999.

Yhteistyömme muiden yliopistojen kanssa vahvistui kertomusvuonna entisestään JOO-sopimuksen ja muiden yhteistyömuotojen kautta. Tiiviillä yhteistyöllä efmd (European Foundation of Management Development) -järjestön ja sen kumppaneiden kanssa pyrimme hyödyntämään vuonna 1998 saamaamme EQUIS-laaturunnustusta

ja kehittämään toimintaamme edelleen. CEMS (Community of European Management Schools) -järjestön jäsenyyden myötä syventyneet suhteet Euroopan laadukkaimpiin kauppakorkeakouluihin ja suuryrityksiin ovat alkaneet tuottaa näkyviä tuloksia erityisesti opetuksen kehittämishankkeiden ja yritysyritysten muodossa.

Markkinointi- ja viestintäyksikkömme koordinoi yhteistyötä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa ja kartoitti uusia kehittämismahdollisuuksia. Yhteistyö HKKK:n päärakennuksesta nimikkoluokkia hankkineiden yritysten kanssa on useissa tapauksissa syventynyt monimuotoiseksi suhteeksi, joka kattaa muun muassa tutkimus- ja täydennyskoulutuspalveluja, gradu- ja yritysprojekteja sekä rekrytointipalveluja. Yhteistyökumppanien ja -verkoston tietokanta hoidettiin uudella Vineyard-asiakkuudenhallintaohjelmistolla.

SISÄISTÄ BUDJETOINTIA JA TARKAS- TUSTOIMINTAA KEHITETTIIN

Kuluneen vuoden keskeisimpiä hallintoon liittyviä kehittämiskohteitamme olivat opetushenkilöstön virkarakenteen ja professori-

kunnan palkkausjärjestelmän uudistaminen. Uusitun johtosäännön mukaisesti hallituksen työ painottui strategisiin kysymyksiin.

Valtion kirjanpituudistuksen ja uuden ohjelmiston sisäänajon jälkeen keskeisenä kehittämiskohteenamme on ollut sisäinen budjetointi- ja seurantajärjestelmä. Paperittoman tositemääräyksen suunnittelu eteni siten, että lakisääteiden esteiden poistuessa voimme ottaa järjes-

telmän käyttöön valtionhallinnon ensimmäisten käyttäjien joukossa. Sisäistä tarkastustoimintaa kehitimme tekemällä sopimuksen palvelujen ostosta Auditor Oy:ltä yhteishankintana useiden muiden yliopistojen kanssa.

Myös tietohallinnon kehittämisessä olemme pysyneet kehityksen kärjessä. Olemme kehittäneet toimintojen organisointia vastaamaan nopeiden muutosten ja käyttäjien tarpeiden asettamia haasteita. Vuoden 1999 aikana käyttöön otettujen Helecon-tietokeskuksen ja Arkadian tietojärjestelmät edustavat alan viimeisintä kehitystä.

TAVOITTEENA MOTIVOIVA TYÖYMPÄRISTÖ

HKKK on panostanut myös henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen. Keväällä 1999 otimme käyttöön rahastojen omistaman lomamökin Viipurimäellä, joka antaa mahdollisuuden hengähtää kauniin luonnon ja erinomaisten kuntoilumahdollisuuksien parissa. Suuri osa henkilöstöstä kävi vuoden aikana läpi kaksipäiväisen työkyvyn ylläpitoon tähtäävän ohjelman, joka on samalla edistänyt tiimihengen kehittymistä. Tavoitteenamme on luoda motivoiva ja innovatiivinen työyhteisö, jossa henkilöstöstä pidetään huolta ja sille tarjotaan mahdollisuus itsensä kehittämiseen. Positiivisesta palautteesta voi päätellä, että rajallisista voimavaroista huolimatta olemme edistyneet oikeaan suuntaan.

Yhteisömme myönteinen kehitys ja asetettujen tavoitteiden ylittäminen on saavutettu tehtäviinsä motivoituneen henkilöstön ja erinomaisen opiskelija-aineksen pitkäjänteisen työn tuloksena. Vuoden 1999 ja koko vuosikymmenen tulosten valossa Helsingin kauppakorkeakoulu on hyvin valmistautunut kohtaamaan myös 2000-luvun haasteet.

Opetus- ja tutkimuslaitokset

JOHTAMISEN LAITOS

Organisaatiot ja johtaminen

Organisaatiot ja johtaminen -aineen harjoittama, vuosia jatkunut kansainvälinen yhteistyö kulmineituu kesällä 2000 eurooppalaisen tiedeyhdistyksen European Group for Organizational Studies (EGOS) vuosittaisen kollokvion järjestämiseen. Tilaisuutta organisoitiin vuoden aikana yhteistyössä 42:n, 14 eri maasta tulevan teemaryhmäpuheenjohtajan kanssa. Seitsemän tutkijaa aineen omasta työyhteisöstä on ottanut vastuuta työryhmän organisoinnista.

EGOS-hanke on ollut koko työyhteisöä yhdistävä ponnistus. Kollokvioon pyrki esitelmäehdotuksillaan kaikkiaan yli 600 tutkijaa. Karsinnan jälkeenkin EGOSin Helsingin kollokvio tulee olemaan suurin tähän mennessä järjestettyistä yhdistyksen konferensseista.

Aineen tutkijat muodostivat kuluneen vuoden aikana uusia tutkimusohjelmia, kuten naisnäkökul-

maa korostava "Organizing Gender in Economy" sekä "Forest Industry Management Programme". Ohjelmissa on mukana monia yhteistyökumppaneita eri aineista, yliopistoista ja maista.

Opetuksen kehittämistä jatkettiin aineen piirissä intensiivisesti opetusmenetelmien ja kurssikokonaisuuksien osalta. Uudistukset tukevat pääaineopiskelijoiden ammatillisen orientaation syntymistä ja akateemiseen työkäytäntöön pohjaavan asiantuntijaroolin omaksumista.

Puolet aineen toimintarahoituksesta saatiin yliopiston ulkopuolisista lähteistä.

Tietojärjestelmätiede

Aine järjesti Helsingissä jo seitsemännen peräkkäisen vuotuisen kansainvälisen tohtorinkoulutusseminaarin yhdessä Bernin ja Twenten yliopistojen kanssa.

Professori Markku Sääksjärvi toimi puheenjohtajana tietojärjestelmätieteen alan kansainvälisessä ICIS'99-väitöskirjakilpailussa, johon otti osaa kolmenkymmenen eri yliopiston valitsemat vuo-

den parhaat väitöskirjat. Voittaja löytyi USA:sta.

Elektronisen kaupan tutkimuksessa ja opetuksessa otettiin askel eteenpäin, kun seitsemän yritystä lupautui tukemaan elektronisen kaupan professuuria.

Yritysjuridiikka

Yritysjuridiikka kuuluu jokaisessa yrityksessä liikkeenjohdon liiketaloudelliseen osaamiseen. Ilman sitä ei voida tuntea liikemaailman toimintaympäristöä, liikennesääntöjä ja käyttöjärjestelmää. Juridisen osaamisen mahdollisuudet tulee hyödyntää

esimerkiksi sopimussuhde- ja verosuunnittelussa, markkinoinnissa, rahoituksessa sekä työsuhde- ja ympäristöjohtamisen alueella.

Yritysjuridiikan oppiaineessa aloitettiin kuluneena vuonna rahoitusmarkkinoihin kohdistuva tutkimusprojekti, johon sisällytettiin myös rahoitusmarkkinoihin suunnattuja pro gradu -tutkimuksia. Tämän lisäksi tutkimus kohdistui yhtiöoikeuteen,

yritysverotukseen ja kansainväliseen verotukseen.

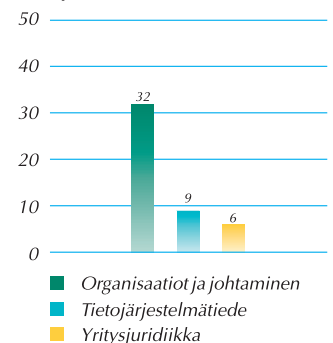
Yritysjuridiikan pääaineopiskelijoiden kiintö nostettiin kuluneena vuonna 35:een. Aineen opetusta keskitettiin yhä enemmän elinkeinoelämän ajankohtaisten intressien mukaisesti. Luen-tojen ja seminaarityyppisten opetusmuotojen rinnalle otettiin perehtyminen käytännön oikeudellisiin tehtävänasetteluihin ja opetustilanteissa vieraili liike-elämän, valtionhallinnon sekä kotija ulkomaisten yliopistojen edustajia.

Opetuksen painopistealueita olivat kansainvälinen sopimustoiminta, yhtiöoikeus, markkinoinnin oikeussäännöt, rahoitusmarkkinat, Eurooppaoikeus, yritysverotus ja kansainvälinen verotus. Oppiaine koordinoi myös yhteiskursseja muiden aineiden kanssa.

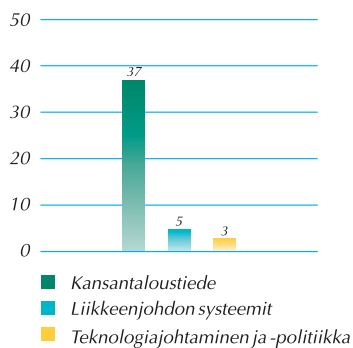
Yritysjuridiikan opetuksen korkea taso on huomattu sekä opiskelijoiden keskuudessa että korkeakoulun kannustinrahoituksessa. Aineen opettaja sai vuonna 1998 Vuoden opettajan tunnustuksen ja vuonna 1999 ylioppilaskunnan huomionosoituksen.

Ekonomian ja kauppatieteiden maisterin tutkinnot Johtamisen laitoksessa 1999

Ekonomian ja kauppatieteiden maisterin tutkinnot
Kansantaloustieteen laitoksessa 1999

KANSANTALOUSTIETEEN LAITOS

Kansantaloustiede

Kansantaloustiede-aineen tutkijat osallistuivat kertomusvuonna kahteen Suomen Akatemian rahoittamaan projektiin. Hankkeista toisessa tutkittiin Venäjän ja Itä-Euroopan maiden talouksien avautumisen vaikutuksia Suomeen ja globaaliin talouteen ja toisessa yritysten työvoiman kysyntään ja tuottavuuteen liittyviä tekijöitä. Aineen tutkijat olivat mukana myös ”Global Trade Analysis” -projektissa ja EU:n rahoittamassa EU:n itä-laajentumisen vaikutuksia tutkivassa hankkeessa. Lisäksi Suomen Akatemia tukee aineen kahta kasvihuonekaasujen rajoittamisen taloudellisia vaikutuksia tutkivaa hanketta. Projektit ovat osa tutkimuskonsortiota, jossa ovat mukana METLA, ETLA, VATT ja VTT.

Kansantaloustieteen professorit osallistuivat kansantaloustieteen valtakunnallisen jatkokoulutusohjelma KAVAn toimintaan sekä johtoryhmässä että seminaarien koordinoinnissa. Aine järjesti myös tutkijakollokivion yhdessä Helsingin yliopiston ja Svenska handelshögskolanin kanssa.

Aineen professori Pertti Haaparanta oli valtiovarainministeriön yhteydessä toimivan taloustieteellisen neuvoston jäsen 1.1.1998-31.12.1999 välisen toimikauden ajan. Neuvoston tehtävänä oli toimia taloustieteellisenä asiantuntijaelimenä ja tässä tarkoituksessa laatia ministeriön käyttöön lausuntoja ja selvityksiä talouspolitiikan valmisteluun liittyvistä taloustieteellisistä merkityksellisistä kysymyksistä. Haaparanta toimi myös kirkon talouseettisen toimikunnan jäsenenä vuosina 1998-1999.

Liikkeenjohdon systeemit

Liikkeenjohdon systeemien tutkimus keskittyi kertomusvuonna rahoitusteoriaan, riskienhallintaan, neuvotteluteoriaan, optimointioppiin, tehokkuuden arviointiin sekä metsäntutkimukseen. Eläkevakuutusyhtiön sijoitusriskien hallintaa koskeva tutkimus avasi uusia mahdollisuuksia sijoitusstrategioiden analyysiin. Uusi rinnakkaislaskentaan kehitetty optimointimenetelmä osoittautui lupaavaksi testeissä Cray T3E supertietokoneella. Tutkimuksen kansainvälisestä tasosta ja arvostuksesta ovat osoituksena useat referoiduissa aikakauslehdissä julkaistut tutkimukset ja kansainvälisissä konferensseissa pidetyt esitelmät.

Opetuksessa painottuivat vuonna 1999 markkinoinnin, neuvotteluprosessin, rahoituksen ja tuotannon analyttinen tarkastelu. Opetusyhteistyötä logistiikan aineen kanssa jatkettiin ja yhteyksiä yritysmaailmaan hyödynnettiin opetuksessa.

Teknologijaohdaminen ja -politiikka

Suomen Akatemian rahoittama, tiede- ja teknologiapolitiikan ulkoisvaikutuksia sekä t&k-rahoituksen kohdentumista tutkiva hanke saatiin päätökseen kuluneena vuonna. Hankkeen tutkimustulokset julkaistiin kansainvälisissä referoiduissa aikakauslehdissä. Aineen tutkijat osallistuivat myös muuhun alan kansainväliseen ja kansalliseen tutkimusyhteistyöhön.

Vuonna 1995 perustetun aineen historian ensimmäinen väitöstilaisuus pidettiin joulukuussa 1999, jolloin KTL Ville Aalto-Setälä väitteli aiheesta ”Economies of Scale, Product Differentiation, and Market Power”.

Teknologijaohdaminen ja -politiikka -aineen opetus järjestetään englanninkielisenä monimuoto-opetuksena, jossa painotetaan case-harjoituksia, esseitä ja kurssinaikaista osallistumista. Kurssien suosio säilyi hyvänä ja erityisesti ulkomaiset vaihto-oppilaat suorittivat kurseja innokkaasti.

Taloushistoria

Taloushistorian opetuksessa jatkettiin kuluneena vuonna kansainvälisten taloudellisten suhteiden historian opetusta osana kansainvälisen liiketoiminnan Area Studies -ohjelmaa. Luennoituja kurseja olivat esimerkiksi EU:n, Venäjän-Neuvostoliiton ja Pohjois-Amerikan taloushistoria sekä Suomen teollisuuden yrityshistoria.

Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät

Taloustieteiden kvantitatiivisten menetelmien tutkimustoiminta keskittyi kertomusvuonna monitavoitteisen päätöksenteon, optimointiopin, resursitaloustieteen optimointimallien, markkinoinnin ja rahoituksen tilastotieteen sekä organisaatioiden tehokkuuden arvioinnin alueille. Uutena tutkimusaiheena oli päätöksenteon tukeminen informaatioyhteiskunnassa.

Aineella oli kaksi graduate school -tutkijapaikkaa taloustieteiden kvantitatiivisten menetelmien, liikkeenjohdon systeemien ja Teknillisen korkeakoulun systeemianalyysin laboratorion johtamassa päätöksenteon tutkijakoulussa. Myös Multiple Criteria Decision Support -tutkimusryhmä (MCDS) ja University of Georgia Yhdysvalloissa jatkoivat yhteistyötään järjestämällä HKKK:ssa kolmen alueen kansainvälisten huippuasiantuntijoiden yhteisiä tutkimusaiheita kartoittavan seminaarin ”Workshop on Efficient Frontiers and Surfaces in Data Envelopment Analysis, Multiple Criteria Decision Making and Finance”, johon osallistui noin 35 henkeä.

Aineen tutkijoilta ilmestyi kuluneena vuon-

na useita artikkeleita referoiduissa ulkomaisissa aikakauslehdissä. Lisäksi he pitivät esitelmiä ja organisoivat istuntoja kansainvälisissä tieteellisissä konferensseissa ja seminaareissa.

Filosofia

Filosofian aine järjesti keväällä 1999 kaikille avoimen Poliitiikan filosofia -teemapäivän Platonin Akatemian tapaan. Tilaisuudessa luennoivat professori Aulis Aarnio, professori Eerik Lagerspetz ja kanslia-päälikkö Kirsti Rissanen. Illalla Poliitiikan symposiumiin osallistuivat Arja Alho, Ilkka Kanerva, Kalevi Sorsa, Pekka Vennamo ja Paavo Väyrynen.

Jatko-opiskelijoiden tieteenfilosofian kurssilla vieraili luennoitsijana muun muassa professori Mats Alvesson Lundin yliopistosta. Syksyllä filosofian aine kutsui vierailijaksi oikeustieteen professori Carlo Fusaron Firenzen yliopistosta. Oikeusfilosofian harrastuksen myötä

aine aloitti yhteistyön yritys juridiikka-aineen kanssa. Syksyllä järjestettiin myös Johtamisen filosofiaa -luentosarja, jossa seitsemän johtamisen teoreetikkoa ja käytännön johtajaa kertoi omasta johtamisfilosofiastaan.

Suomen Akatemian rahoituksella toimivaa liiketaloustieteen metodologian projektia sekä kansantaloustieteen yhteiskuntateoreettisia taustaoletuksia analysoivaa hanketta jatkettiin kuluneena vuonna.

KIELTEN JA VIESTINNÄN LAITOS

Vuosi 1999 oli Kielten ja viestinnän laitoksen toiminnassa monella tavoin menestyksellinen. Laitos sai huomattavaa ulkoista tunnustusta laadukkaasta toiminnastaan ja myös laitoksen sisällä päästiin toteuttamaan monia pitkään vireillä olleita kehittämishankkeita. Kansainvälistä näkyvyyttä saatiin toukokuussa järjestetyn yritys- viestinnän konferenssin ansiosta.

Vuoden merkittävin saavutus oli laitoksen nimeäminen toistamiseen valtakunnalliseksi kou-

lutuksen laatuysiköksi vuosiksi 2001-2003. HKKK:n panostus korkeatasoiseen kieltenopetukseen ja laitoksen työ opetuksen laadun parantamiseksi on näin hienolla tavalla kulminoitunut vuosituhannen vaihteeseen.

Toinen erittäin merkittävä ulkoinen tunnustus saatiin loppusyksystä, kun Suomen Akatemia valitsi laitoksen tutkimusprojektin rahoitettavien hankkeiden joukkoon. Kyseessä on Helena Kangasharjun ja Mirjaliisa Charlesin johtama kolmivuotinen hanke "Finska, svenska eller engelska? Intern kommunikation i nyligen fusionerade finsk-svenska företag".

Hankkeeseen osallistuu eri kielten edustajia omalta laitokselta ja yksittäisiä tutkijoita myös HKKK:n johtamisen laitokselta ja Uppsalan yliopistosta. Projekti käynnistyy vuoden 2000 alussa.

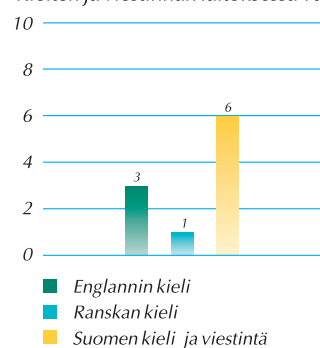
HKKK:ssa toukokuussa järjestetty kansainvälinen yritys- viestinnän ABC-konferenssi (The Association for Business Communication

(ABC) European Convention) toi HKKK:n sekä Kielten ja viestinnän laitoksen laajasti ja myönteisesti yritys- viestinnän kansainvälisen tutkimusyhteisön tietoisuuteen. Konferenssi järjestettiin yhteistyössä arvovaltaisen Association for Business Communication -yhdistyksen kanssa ja konferenssiin osallistui noin 250 osanottajaa eri puolilta maailmaa. Osanottajat olivat yritys- viestinnän professoreita, tutkijoita ja opettajia, osa alan tunnettuja kansainvälisiä huippuja. Konferenssin teemana oli "Business through Language and Communication", jolla haluttiin korostaa sitä tosiasiaa, että kieliin ja viestintään liittyvät asiat eivät ole yrityksen toiminnan kannalta toissijaisia, vaan olennainen osa yrityksen ydintoimintaa.

Merkittävä hanke laitoksen yhteisen osaamisen kehittämiseksi oli opettajien tieto- ja viestintä- tekniikan soveltamiseen liittyvän täydennyskoulutusohjelman käynnistyminen. Koulutuksen tavoitteena on, että jokaisella laitoksen henkilökuntaan kuuluvalla on vuoden 2000 loppuun mennessä modernin työelämän kannalta riittävät tieto- ja viestintätekniikan taidot. Lisäksi jokaisella laitok-

Ekonomian ja kauppatieteiden maisterin tutkinnon Kielten ja viestinnän laitoksessa 1999

sen henkilökuntaan kuuluvalla tulisi vuoden 2001 loppuun mennessä olla edellytykset ymmärtää syvällisemmin TVT-pohjaisen opetuksen perusteita ja luonnetta. Tätä varten toteutettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston Mediakasvatuskeskuksen kanssa laitoksen tarpeisiin räätälöity koulutusohjelma ”Mediakasvatus sekä tieto- ja viestintätekniikka opettajan työssä”. Ensimmäinen ohjelma alkoi toukokuussa 1999 ja päättyi tammikuussa 2000 ja siihen osallistui 12 laitoksen opettajaa.

LASKENTATOIMEN LAITOS

Laskentatoimi ja rahoitus

Laskentatoimen laitoksen molemmat oppiaineet laskentatoimi ja rahoitus ovat vuodesta toiseen suosittuja opiskelijoiden keskuudessa. Laskentatoimi on pitkään ollut HKKK:n suurin aine sekä opiskelijoiden että tutkintojen määrällä mitattuna. Vaikka rahoituksen pääaineopiskelijakiintiö nostettiin kuluneena vuonna 30:sta 45:een, pääaineopiskelijoiksi pyrkineitä oli edelleen lähes kaksinkertainen määrä kiintiöön verrattuna. Suuren kysynnän vuoksi rahoituksen pääaineopiskelijakiintiö päätettiin jatkossa nostaa 60:een. Uusien pääaineopiskelijoiden lisäksi laitoksella aloitti lähes sama määrä sivuaineopiskelijoita.

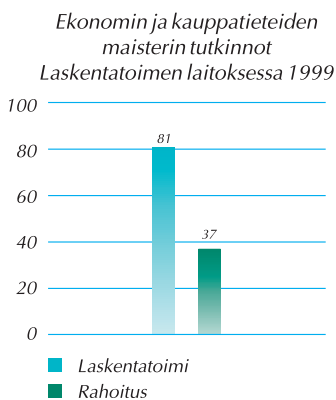
Rahoituksen aineessa suoritettiin vuoden 1999 aikana merkittävä perustutkinnon opintojaksojen uudistus. Suuren kysynnän vuoksi saatu resurssien lisäys mahdollisti uusien opintojaksojen luomisen investointien, yritysrahoituksen ja riskienhallinnan aloille. Samalla englanninkielistä kurssitarjontaa lisättiin niin, että valtaosan aineen opintojaksoista voi nyt suorittaa englannin kielellä.

Elokuussa 1999 HKKK:ssa järjestettiin rahoituksen Euroopan merkittävin tutkijatapaaminen, European Finance Associationin vuosikokous. Yli 400 osallistujaa yli 30 maasta kerännyt kongressi oli järjestelyiltään menestys ja tieteellisesti korkeatasoinen. Erityistä kiitosta saivat kongressin www-sivut, joilta löytyy muun muassa kongressissa esitellyt yli 100 tutkimusta.

Vuonna 1999 uusittiin tilintarkastuksessa kolmena edellisenä vuotena toteutettu merkittävä ja mielenkiintoinen yhteistyöhanke KHT-yhteisö SVH PricewaterhouseCoopers Oy:n kanssa. Tässä ns. kisälliprojektissa kyseinen yritys palkkaa laskentatoimen pääaineopiskelijoita kolmen kuukauden ajaksi tilintarkastusapulaisiksi tilintarkastustiimeihinsä.

Vuoden aikana rahoituksen aine järjesti yhteistyössä LTT-Tutkimus Oy:n kanssa myös useita päätöksentekijöille suunnattuja tilaisuuksia. Toukokuussa järjestettyyn Sijoitusakatemiaan osallistui lähes 500 sijoittajaa ja 20 näytteilleasettajaa sijoitusalan yrityksistä. Elokuussa alan ammattilaisille järjestettiin sijoitushallinnan erityiskysymyksiin keskittynyt Portfolioakatemia. HKKK:n rahoitustutkimuksen näkyvyyden parantamiseksi verkkoon avattiin sijoitustoiminnasta kertova ilmainen sijoittajapalvelin.

Laitoksen henkilökunnalta ilmestyi vuonna

HKKK:n liittyminen CEMS-verkostoon (Community of European Management Schools) merkitsee mielenkiintoisia uusia haasteita myös Kielten ja viestinnän laitokselle. Konkreettisimmin nämä haasteet liittyvät CEMS-tutkintoon pakollisena kuuluviin kielitutkintoihin. Tutkinnoissa testataan yritysjohdon viestintätehtäviä simuloivissa testeissä opiskelijoiden suulliset ja kirjalliset taidot kahdessa vieraassa kielessä. Ensimmäiset kielitestit järjestetään HKKK:ssa toukokuussa 2000. CEMS-yhteistyö tarjoaa tulevana vuosina laitokselle runsaasti erilaisia kansainvälisiä yhteistyömahdollisuuksia myös muilla kuin testauksen alueilla, esimerkiksi täydennyskoulutuksessa ja opettajavaihdossa.

1999 kuusi artikkelia referoiduissa aikakauslehdissä sekä kymmenkunta oppikirjaa. Lisäksi henkilökunta toimi opetustehtävissä JOKO:ssa ja Avoimesa yliopistossa sekä ulkopuolisissa koulutustilaisuuksissa. Laitoksen henkilökunta osallistui myös kirjanpitoa ja tilintarkastusta koskevaan lainsäädäntötyöhön, kirjanpito- ja tilintarkastuslautakuntien toimintaan sekä alan ammattitukintojen järjestämiseen.

KTT Matti Keloharju nimitettiin rahoituksen professorin virkaan 1.8.1999 alkaen.

MARKKINOINNIN LAITOS

Markkinointi

Markkinointi on laskentatoimen jälkeen HKKK:n toiseksi suurin aine. Aineen piirissä tehty pitkäjänteinen pro gradu -tutkielmien ohjaustyö tuotti kuluneena vuonna erinomaisia tuloksia: aine ylitti tutkintotavoitteensa lähes 30 prosentilla. Valtaosa tutkielmista kohdistui ajankohtaisiin johtamisongelmiin kuten internetin hyväksikäyttöön markkinoinnissa, teknologiavetoisten yritysten markkinointiin ja sähköisten medioiden mahdollisuuksiin markkinointiviestinnässä.

Omien assistenttien lisäksi markkinoinnilla on kolme tohtoriopiskelijaa markkinoinnin tutkijakoulussa FINNMARK:ssa. Aine panosti vahvasti tutkijakoulutukseen järjestämällä kaksi valtakunnallista tohtorikurssia "Marketing Research Traditions" ja "Managing Doctoral Thesis", joihin osallistui 50 jatko-opiskelijaa 10 yliopistosta.

Markkinoinnin aine vastasi myös HKKK:n vuoden 1999 tieteellisestä huipputapahtumasta järjestämällä kesällä viidennen maailmankongressin taiteen ja kulttuurin johtamisesta, "5th International Conference of of Arts and Cultural Management". Konferenssi järjestettiin Helsingin kauppakorkeakoulun tiloissa ja järjestelyissä oli mukana suuri osa markkinoinnin aineen henkilökunnasta. Konferenssiin osallistui 153 henkilöä 27 eri maasta. Viidessä rinnakkaisessiossa esitettyjen tieteellisten papereiden määrä oli hieman yli 100. Laitoksella tuotettiin myös konferenssin julkaisut, kuten Liisa Uusitalon ja Johanna Moisanderin toimittama, kahden volyymin proceedings-kirja "5th International Conference of Arts and Cultural Management".

Merkittävä saavutus markkinoinnin opetuksessa oli Suoramarkkinointi-instituutin kehittäminen yhdessä Svenska handelshögskolanin ja Suomen suoramarkkinointiliiton kanssa. Kolmenkymmenen yrityksen aktiivisen tuen avulla tullaan vuonna 2000 avaamaan uusi markkinoinnin painopistealue, joka

kohdistuu sähköisten viestimien vahvistamaan interaktiiviseen markkinointiin ja asiakassuhdejohtamiseen.

Kansainvälinen liiketoiminta

Kansainvälinen liiketoiminta on HKKK:n kolmanneksi suurin aine laskentatoimen ja markkinoinnin jälkeen. Vuonna 1999 väitöskirjaansa puolusti menestyksekkäästi seitsemän kansainvälisen liiketoiminnan jatko-opiskelijaa, joista kuusi valmistui, mikä on yhden aineen osalta ennätys HKKK:n historiassa. Aineen kehittämisessä tavoitteena on ollut nostaa HKKK yhdeksi Euroopan kärkiyliopistoista kansainvälisen liiketoiminnan opetuksen ja tutkimuksen alalla.

Aineen tutkimuksen painopistealueita olivat kansainvälistymis- ja globalisointiprosessit, monikansallisten yhtiöiden johtamisen problematiikka sekä kansainvälisen markkinoinnin kysymykset. Uusia tutkimushankkeita aloitettiin muun muassa kansainvälisten allianssien, fuusioiden ja yritysostojen sekä ns. born global -tyyppisten kasvuyritysten dynamiikan alalla. Myös designin merkitystä yritysten kansainvälistymisessä tutkittiin.

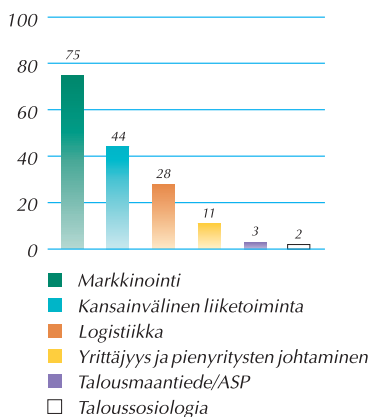
Aineen tutkijat osallistuivat vuoden aikana lukuisiin kansainvälisiin tutkijatapaamisiin, kuten CEMS-konferenssiin Barcelonassa, EU:n laajentumista käsittelevään konferenssiin Krakovassa sekä Strategic Management Society -tapaamiseen Berliinissä. Muita kansainvälisiä tilaisuuksia olivat Critical Management Studies ja European International Business Academyn vuosikonferenssi Manchesterissa, European Group for Organization Studies Warwickissa, Nordic Conference on Business Studies Helsingissä sekä lentoliikenteen tutkimuksen johtava ATRG-konferenssi Hong Kongissa. Aineen vetäjä nimettiin myös Suomen edustajaksi European Science Foundationin Aasian komiteaan.

Kansainvälisen toiminnan saralla aine oli viemässä päätökseen monivuotista venäläisten ja balttilaisten yritysjohtajien NORLET-koulutusohjelmaa. Vuoden aikana käynnistettiin myös TEMPUS-Tacis-rahoituksella toteutettava NESEN-hanke, johon sisältyi opetustietotaidon siirtoa ja opiskelijavaihtoa Pietarin valtionyliopiston ja HKKK:n välillä. Lisäksi aine osallistui asiantuntijana kansainväliseen, EU:n rahoittamaan laajaan projektiin "Internationalization of Slovenian, Hungarian and Czech Republican firms through FDI's". Aineen henkilökunta osallistui myös Malesian BBA-ohjelman ja Korean KEMBA-ohjelman opetustyöhön.

Opetustoiminnassa jatkettiin hyväksi havaitulla linjalla intensiivikurssien muodossa, kehittä-

Ekonomian ja kauppatieteiden maisterin tutkinnot Markkinoinnin laitoksessa 1999

LAITOSTEN TULOKSIA VUODELTA 1999

JOHTAMISEN LAITOS	Koko laitos	Organisaatiot ja johtaminen	Tietojärjestelmätiede	Yritysjuridiikka			
Perustutkinnot	47	32	9	6			
Pääaineopiskelijat	518	246	137	135			
Tutkielmat	47	34	8	5			
Opintoviikot	16 163	6 654	5 291	4 218			
Tohtorintutkinnot	5	3	1	1			
Opintoviikkoja/virka	1 010	831	1 058	1 406			
Opintoviikon kustannus (mmk)	414	511	340	355			
Toimintamenot (mmk)	6,7	3,4	1,8	1,5			
KANSANTALOUSTIETEEN LAITOS	Koko laitos	Kansantaloustiede	Liikkeenjohdon systeemit	Teknologia-johtaminen ja -politiikka	Taloushistoria	Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät	
Perustutkinnot	45	37	5	3	-	-	
Pääaineopiskelijat	374	257	75	27	-	15	
Tutkielmat	38	31	5	2	-	-	
Opintoviikot	14 755	6 589	2 571	196	202	5 197	
Tohtorintutkinnot	2	2	-	-	-	-	
Opintoviikkoja/virka	797	941	734	196	-	742	
Opintoviikon kustannus (mmk)	501	516	505	2 040	-	442	
Toimintamenot (mmk)	7,4	3,4	1,3	0,4	-	2,3	
KIELTEN JA VIESTINNÄN LAITOS	Koko laitos						
Perustutkinnot	10						
Pääaineopiskelijat	65						
Tutkielmat	9						
Opintoviikot	11 748						
Tohtorintutkinnot	-						
Opintoviikkoja/virka	340						
Opintoviikon kustannus (mmk)	672						
Toimintamenot (mmk)	7,9						
LASKENTATOIMEN LAITOS	Koko laitos	Laskentatoimi	Rahoitus				
Perustutkinnot	118	81	37				
Pääaineopiskelijat	802	609	193				
Tutkielmat	113	77	36				
Opintoviikot	15 961	10 093	5 868				
Tohtorintutkinnot	3	-	-				
Opintoviikkoja/virka	1 064	-	-				
Opintoviikon kustannus (mmk)	413	-	-				
Toimintamenot (mmk)	6,6	-	-				
MARKKINOINNIN LAITOS	Koko laitos	Markkinointi	Kansainvälinen liiketoiminta	Logistiikka	Yrittäjyys ja pk-yritysten johtaminen	Taloustaantiede/ ASP	Taloussosiologia
Perustutkinnot	163	75	44	28	11	3	2
Pääaineopiskelijat	924	437	202	125	97	61	2
Tutkielmat	164	75	48	24	10	5	2
Opintoviikot	20 870	8 267	5 280	3 936	2 169	974	244
Tohtorintutkinnot	8	1	6	-	-	1	-
Opintoviikkoja/virka	1 346	1 271	1 056	3 936	1 084	487	244
Opintoviikon kustannus (mmk)	517	520	568	406	414	1 026	-
Toimintamenot (mmk)	10,8	4,3	3,0	1,6	0,9	1,0	-

Opintoviikon kustannus on laskettu jakamalla laitoksen toimintamenot suoritettujen opintoviikojen määrällä.

Opetusvirat on laskettu ilman assistentteja.

Taulukoihin on otettu mukaan vain ne aineet, jotka voi valita pääaineeksi.

Kielten laitoksen tunnusluvut on laskettu vain koko laitoksen osalta.

täen erityisesti case- ja muiden aktivoivien harjoitusten käyttöä osana opetusta.

Logistiikka

Logistiikan aineessa panostettiin vuonna 1999 erityisesti kurssien kehittämiseen sekä ulkopuolisiin tutkimusprojekteihin. Syksyllä logistiikan opetus- ja ohjausresurssit lisääntyivät merkittävästi, kun aineeseen saatiin uusi määräaikainen professori. Kertomusvuonna aineessa julkaistiin neljä lisensiaattitutkielmaa sekä artikkeleita, raportteja ja kirjoja, joista merkittävin oli Ari P.J. Vepsäläisen ja Mikko Haapasen ”Jakelu 2020”, joka käsittelee jakelun kehityssuuntia sekä strategisia mahdollisuuksia. Lisäksi aineen tutkijat pitivät useita kansainvälisiä konferenssiesitelmiä.

Aineen tutkimushankkeita oli esimerkiksi TEKES:n ja liikenneministeriön KETJU-ohjelmaan kuuluva projekti, jossa tutkittiin logistiikkapalveluiden ja teknologia-ratkaisujen koordinoitua intermodaalikuljetuksissa. Lisäksi logistiikan aine osallistui aktiivisesti LTT-Tutkimus Oy:n ja erityisesti sen Elektronisen kaupan instituutin toimintaan. Vuoden aikana oli käynnissä myös useita hankkeita, joissa tutkittiin tietoverkkojen käytön vaikutuksia päivittäistavara- ja erikoistavara-kauppaan.

Logistiikan opiskelijat saivat tunnustusta muun muassa Vuoden opiskelija -palkinnon myötä. Opiskelijat tekevät pro gradu -tutkielmansa selvityksinä yliopiston ulkopuolella toimiviin yrityksiin. Aineessa onkin panostettu erityisesti siihen, että tutkielmiin liittyvät yrityraportit vastaavat niille asettuja vaatimuksia ja ratkaisevat yritysten konkreettisia ongelmia.

Yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen

Yrittäjyyden tutkimuksen keskeisiä painopiste-alueita olivat pääomasijoittamisen, strategian ja kaupan linjat. Elokuussa pääomasijoittamisesta järjestettiin yhteistyössä kauppa- ja teollisuusministeriön ja Liikesivistysrahaston kanssa ensimmäinen valtakunnallinen Professori Veikko Leivo -pääomasijoitusseminaari.

Panostus jatko-opintojen ohjaamiseen on merkittävästi tehostanut kauppaa koskevaa opetusta ja tutkimusta yliopistossamme. Jatko-opiskelijoiden ja senioritutkijoiden vuorovaikutuksen tiivistämiseksi kertomusvuonna perustettiin kaupan tutkimusryhmä. Myös kaupan kannalta relevantista markkinoinnin kursseista koostuva kaupan erikoistumisohjelma on herättänyt ammatillisesta erikoistumisesta kiinnostuneiden opiskelijoiden mielenkiinnon ja lisännyt tuntuvasti kaup-

paa koskevien tutkielmien määrää. Ajankohtaisia ongelmia käsittelevänä kurssikokonaisuutena kaupan erikoistumisohjelma on saanut myönteistä vastakaikua myös yritysmaailman edustajien taholta.

Yrittäjyyden opintojaksoilla vieraili useita kansallisia ja kansainvälisiä elinkeinoelämän vaikuttajia. Yksi kohokohdista oli Yhdysvalloissa vuoden yrittäjyysopettajaksi valitun professori Pier A. Abettin yrittäjyyskurssi ”Creation of innovative Small/Medium Company”. Yrittäjyyden oppiaineen yksi keskeinen voimavara onkin vahva yhteistyö elinkeinoelämän kanssa.

Yrittäjyydestä valmistuneen opiskelijan opinäytetyö palkittiin vuoden yrittäjyysgraduna Suomessa.

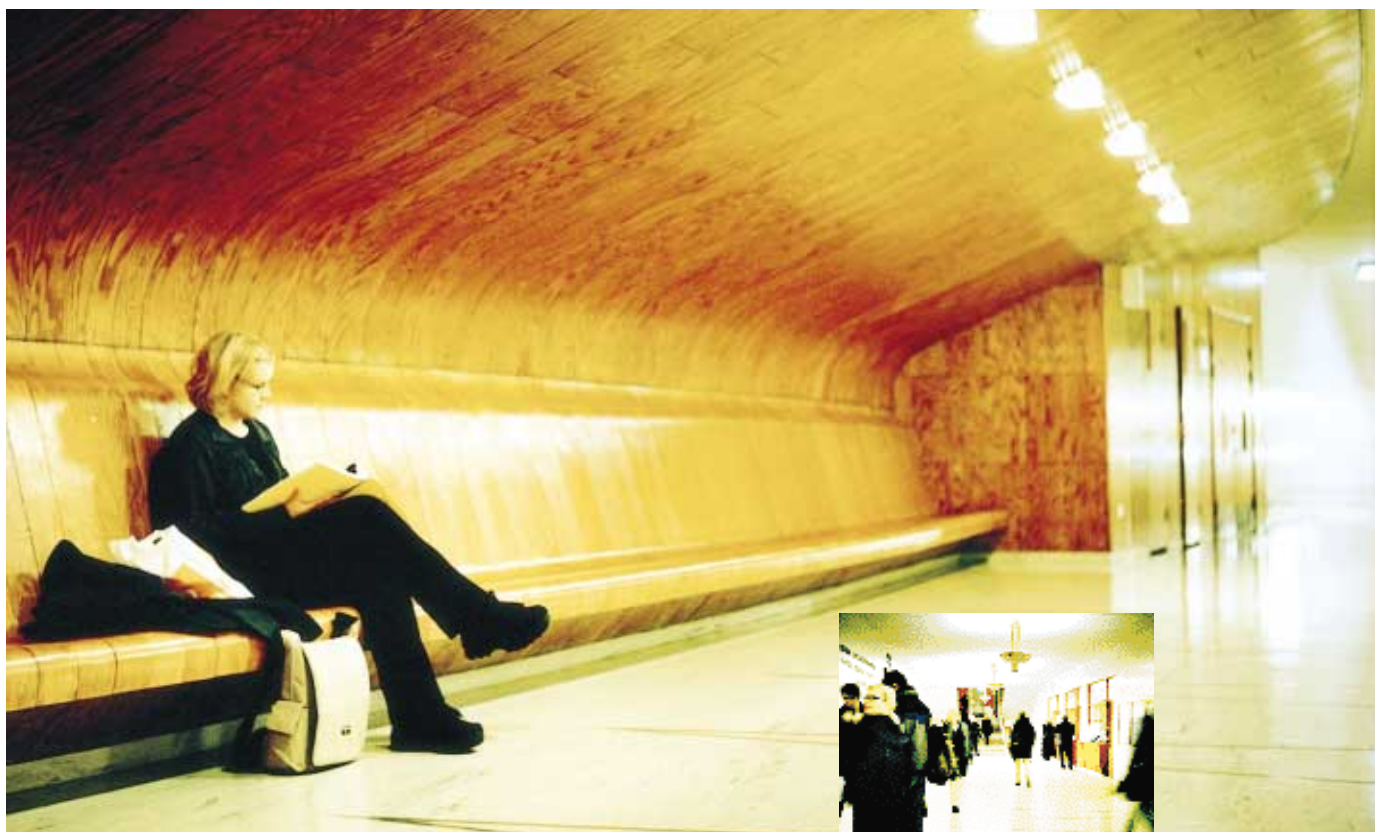
Talousmaantiede ja Area Studies Program

Helsingin kauppakorkeakoulun ohjelmajohdajaisen opetuksen pioneeri, ASP-ohjelma, vakiinnutti toimintavuoden aikana asemansa maisteritasoisten pääaineiden joukossa. Ohjelmaan valittiin pääaineopiskelijoita kolmannen kerran ja ensimmäinen ASP-maisteri valmistui syyslukukaudella. Ohjelma tarjoaa monitieteisen opintokokonaisuuden viidestä valinnaisesta suurtalousalueesta: Länsi-Eurooppa (EU), Itä-Eurooppa ja Venäjä, Itä- ja Kaakkois-Aasia, Pohjois-Amerikka (NAFTA) ja Latinalainen Amerikka. Englanninkielisen ohjelman opetuksesta vastaavat yhteistyössä talousmaantiede, kansainvälinen liiketoiminta, taloushistoria, yritysjuridiikka, yrittäjyys ja kielten aineet. Vuoden 1999 alusta ohjelman johtajaksi talousmaantieteen professorin virkaan nimettiin Jarmo Eronen.

Kuluneena vuonna ASP-ohjelma osallistui aktiivisesti Itä- ja Kaakkois-Aasian koulutusverkoston, Venäjän ja Baltian maisterikoulun sekä matkailualan verkostoyliopiston toimintaan ja kehittämiseen. Verkostojen opetustarjonta integroitiin kiinteästi ASP-ohjelman suurtalousalueiden opintoihin.

Maantieteellisen paikkatietojärjestelmän (Geographical Information Systems, GIS) asema opetuksen ja tutkimuksen väliseen vahvistui entisestään. Paikkatiedot ovat ASP-opetuksen ja tutkimuksen sekä alueellisen tiedon visualisoinnin yhteinen perustietokanta, jonka kehitystyötä jatketaan yhteistyössä Helsingin yliopiston ja Helsingin kaupungin kanssa.

Talousmaantieteen jatkokoulutusohjelmassa oli toimintavuonna 14 aktiivista jatko-opiskelijaa.

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUSSA VUONNA 1999 SUORITETUT KAUPPATIETEI- DEN TOHTORIN TUTKINNOT

Al-Obaidi Zuhair, kansainvälinen liiketoiminta
*International Technology Transfer Control. A Case Study
of Joint Ventures in Developing Countries. HSEBA A-151*

Borsos-Torstila Julianna, kansainvälinen liiketoiminta
*The Determinants of Foreign Direct Investment
Operations of Finnish MNCs in Transition Economies
1990-1995. HSEBA A-150*

Jyrämä Annukka, markkinointi
*Contemporary Art Markets: Structure and Practices. A Study
on Art Galleries in Finland, Sweden, France, and Great
Britain. HSEBA A-160*

Kari Seppo, kansantaloustiede
*Dynamic Behaviour of the Firm under Dual Income
Taxation. HSEBA A-148*

Koivisto Jussi V., kansainvälinen liiketoiminta
*Cultural Heritages and Cross-Cultural Management –
Cross-Cultural Synergy and Friction in Finno-Japanese
Management. HSEBA A-144*

Korhonen Heli, kansainvälinen liiketoiminta
*Inward-Outward Internationalization of Small and
Medium Enterprises. HSEBA A-147*

Markkanen Tuula-Riitta, kansainvälinen liiketoiminta
*Corporate Identity: A Process of Strategic Interpretation in
an MNC. HSEBA A-145*

Maula Marjatta, kansainvälinen liiketoiminta
*Multinational Companies as Learning and Evolving
Systems. A Multiple-Case Study of Knowledge-Intensive
Service Companies. An Application of Autopoiesis
Theory. HSEBA A-154*

Niininen Petri, kansantaloustiede
*High Technology Investment, Growth and Productivity.
Empirical Studies of Finnish Data. HSEBA A-158*

Niskanen Mervi, rahoitus
*Corporate Borrowing Patterns with Bank Equity
Ownership. HSEBA A-156*

Oinas Päivi, talousmaantiede
*The Embedded Firm? Prelude for a Revived Geography of
Enterprise. HSEBA A-143*

Saarikivi Maj-Lis, yritysjuridiikka
Tilintarkastajan riippumattomuus. HSEBA A-155

Seppänen Harri J., laskentatoimi
*Discretionary Disclosure and External Financing:
Evidence from a Relationship Financing Environment.
HSEBA A-161*

Suhonen Antti, rahoitus
*Three Essays on the Finnish Fixed Income Markets.
HSEBA A-146*

Tienari Janne, organisaatiot ja johtaminen
*Through the Ranks, Slowly. Studies on
Organizational Reforms and Gender in Banking.
HSEBA A-152*

Tuunainen Virpi Kristina, tietojärjestelmätiede
*Different Models of Electronic Commerce.
Integration of Value Chains and Business
Processes. HSEBA A-153*

Vaara Eero, organisaatiot ja johtaminen
*Towards a Rediscovery of Organizational
Politics: Essays on Organizational Integration
Following Mergers and Acquisitions.
HSEBA A-149*

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUSSA SUORITETUT FILOSOFIAN TOHTORIN TUTKINNOT

Kuusi Osmo, organisaatiot ja johtaminen
*Expertise in the Future Use of Generic
Technologies. Epistemic and Methodological
Considerations Concerning Delphi Studies.
HSEBA A-159*

Taloussosiologia

Taloussosiologian aine toimii paljolti yhteistyössä yliopiston muiden aineiden kanssa. Aineella on yliopiston piirissä palvelutehtävä, jota se toteuttaa tarjoamalla tutkimusmenetelmiä koskevia kurseja eri aineiden opiskelijoille sekä opetusta, jossa tarkastellaan taloudellisia ilmiöitä yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

Vuonna 1999 aineessa lisättiin yhteistyötä markkinoinnin aineen kanssa ja kehitettiin laa-

dullisten tutkimusmenetelmien käyttöä koskevaa opetusta. Aineessa tehtävästä tutkimuksesta esillä olivat erityisesti kauppojen aukiolorajoituksia koskevat tutkimukset.

IDBM

International Design Business Management (IDBM)-ohjelmaan valittiin keväällä 1999 kymmenen HKKK:n, 12 Taideteollisen korkeakoulun ja 13 Tek-

nillisen korkeakoulun opiskelijaa. Ohjelman johtoryhmässä toimivat puheenjohtajana professori Reijo Luostarinen HKKK:sta, professori Juhani Salovaara TaiK:sta ja professori Jukka Ranta TKK:sta sekä ohjelman koordinaattori Markku Salimäki HKKK:sta. Teollisuusprojekteja käynnistettiin TKK:n tuotantotalouden laitoksen, Finn Karelia Virkkeen, Koneen, Nokia Networksin, Valmetin, Soneran ja Tervolan kunnan kanssa.

Korealaisen yhteistyökumppanin kanssa sovitettiin IDBM-MBA-ohjelman toteuttamisesta vuonna 2000 ja TKK:n Lahden yksikkö aloitti teollisuuden edustajille tarkoitetun IDBMPro-ohjelman. Tutkimuksen alueella käynnistettiin vuoden 2000 loppupuolelle jatkuva Cosmo-projekti "Tuotekonseptien ja tuotantokitehtuurien määrittelymenetelmät nopean muutoksen ympäristössä", jonka puitteissa työskentelee yhteensä seitsemän tutkijaa HKKK:sta, TaiK:sta ja TKK:sta. Professori Jukka Ranan johtama Cosmo-hanke on Tekesin rahoittama.

Opetusministeriön teettämässä muotoilupoliittisessa ohjelmassa "Muotoilu 2005!" IDBM-ohjelmaa pidettiin teolli-

suuden arvioiden mukaan hyvänä esimerkkinä toimivasta ja tarpeellisesta eri aloja yhdistävästä koulutuksesta. Ohjelmassa korostettiin edelleen IDBM-ohjelman roolia valtakunnallisissa muotoilua edistävissä toimenpiteissä ja esitettiin konseptin laajentamista myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelle. IDBM-ohjelman hakemus sen nimen ja tunnuksen rekisteröimiseksi hyväksyttiin Euroopan unionissa.

perusopetus

Helsingin kauppakorkeakoulu tarjoaa peruskoulutusta kahdessa eri ohjelmassa. Kauppatieteiden maisterin (KTM) tutkinto on ylempi korkeakoulututkinto, jonka suorittaneet saavat ekonomin arvon. Alempi, kauppatieteiden kandidaatin (KTK) tutkinto, voidaan suorittaa osana maisterin tutkintoa. Lisäksi perusopetukseen kuuluu englanninkielinen Bachelor of Business Administration (BBA) -ohjelma.

Ekonomin tutkintoa säätelevän tutkintotoimikunnan voimassaoloaika päättyi 31.7.1999, minkä jälkeen kaikki perustutkinto-opiskelijat suorittavat kauppatieteiden maisterin tutkinnon. Viimeiset todistukset ekonomin tutkinnosta jaettiin 24.9.1999. Tästä lähtien ekonomi-nimike on käytössä vain kauppatieteiden maisterin tutkinnon suorittaneille annettavana arvonimenä.

Perustutkintotavoitteemme vuodelle 1999 oli 360 KTM-tutkintoa. Se saavutettiin, sillä kertomusvuonna valmistui 69 ekonomia ja 314 kauppatieteiden maisteria eli yhteensä 383 ylem-

män korkeakoulututkinnon suorittanutta. Vuonna 1998 vastaava luku oli 364. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden lisäksi kuluneena vuonna valmistui 70 kauppatieteiden kandidaattia. Vuonna 1998 kandidaatteja valmistui 75.

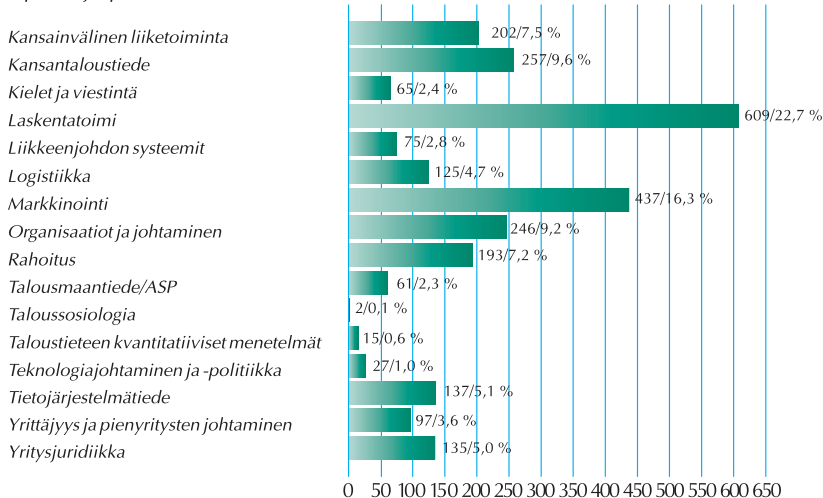
YHTEISTYÖ PÄÄKAUPUNKISEUDUN YLIOPISTOJEN KANSSA JATKUI

Jatkoimme kertomusvuonna yhteistyötä pääkaupunkiseudun yliopistojen kanssa erityisesti JOO-sopimuksen puitteissa. JOO-sopimus mahdollistaa KTM-

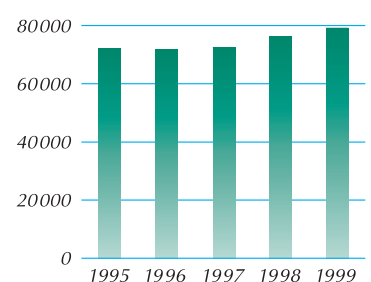
tutkintoon sisällytettävien opintojen suorittamisen kotiyliopiston lisäksi myös muissa pääkaupunkiseudun yliopistoissa. Vuonna 1999 JOO-sopimuksella opiskeli muissa yliopistoissa viitosenkymmentä HKKK:n opiskelijaa, kun taas HKKK:ssa vieraili noin 180 JOO-opiskelijaa.

Kevätlukukaudella 1999 Helsingin yliopiston opiskelijoille järjestettiin oma 10 opintoviikon laajuinen liiketaloustieteen opintokokonaisuus,

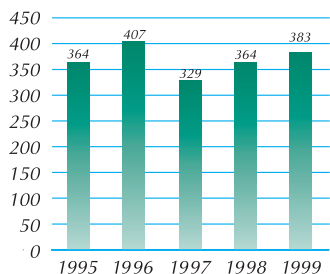
Opiskelijat pääaineittain 31.12.1999

Suoritetut opintoviikot
1995 - 1999

Perustutkinnot
1995 - 1999

johon sisältyi laskentatoimen, markkinoinnin, johtamisen ja yrittäjyyden opetusta. Opintokokonaisuuden suoritusoikeutta haki noin 400 opiskelijaa, joista Helsingin yliopisto valitsi kursseille 150.

OPISKELIJAVALINTA MONIPUOLISTUI

Yhden opiskelupaikan sääntöä sovellettiin ensimmäisen kerran vuoden 1999 opiskelijavalinnoissa. Säännön mukaan kukin opiskelija voi samana lukuvuonna vastaanottaa vain yhden korkeakoulu-

tutkintoon johtavan opiskelupaikan. Valituista 435 opiskelijasta kuusi opiskelijaa ei ottanut vastaan saamaansa opiskelupaikkaa HKKK:ssa. Toisaalta HKKK:sta opiskelupaikan vastaanottaneiden joukossa oli 45 sellaista opiskelijaa, jotka olivat jättäneet vastaanottamatta toisen opiskelupaikan saatuaan opiskelupaikan myös HKKK:sta.

Vuoden 1999 opiskelijavalinnassa suurin osa opiskelijoista valittiin valintakoemenestyksen ja ylioppilastutkintoarvosanojen perusteella. Tämän lisäksi 20 opiskelijaa valittiin englanninkielisen Scholastic Assessment Testin tuloksen perusteella. Ulkomaalaisten opiskelijoiden valintaryhmässä valittiin edelleen 10 opiskelijaa, suoraan maisteritasolle valittiin 30 alemman kauppatieteellisen korkeakoulututkinnon suorittanutta opiskelijaa ja lukiolaisten Viksu-tiedekilpailussa kymmenen parhaan joukkoon sijoittuneista valittiin kaksi opiskelijaa.

Ensimmäisen kerran Helsingin kauppakorkeakouluun valittiin myös 11 opiskelijaa avoimessa yliopistossa suoritettujen opintojen perusteella. Valinnan edellytyksenä olivat hyvin tiedoin suoritettut 60 opintoviikon laajuiset kauppa- ja taloustieteelliset yleisopinnot sekä kahdeksan opintoviikkoa vieraiden kielten opintoja.

OPINNOT KANSAINVÄLISTYIVÄT

Tavoitteenamme on luoda pysyviä suhteita ulkomaisiin yliopistoihin muun muassa kansainvälisen opiskelijavaihdon varmistamiseksi. Vähintään 25 prosenttia vuosikursista pyritään lähettämään vaihto-opiskelijaksi yhteistyöyliopistoihin vuosittain. Lukuvuonna 1998-99 kansainväliseen opiskelijavaihtoon osallistui 113 opiskelijaa eli 26 prosenttia vuosikursista. Opiskelijoita lähti 19 eri maahan ja 49 eri yliopistoon.

HKKK hyväksyttiin vuoden 1998 lopulla jäseneksi 16 eurooppalaisen kauppakorkeakoulun ja yli 50 yrityksen muodostamaan CEMS-yhteisöön. Yhteistyöyrityksiämme CEMS-yhteisössä ovat Nokia, Kone ja Stora Enso. CEMS-yliopistoissa opetuksen on vastattava eurooppalaisten työmarkkinoiden vaatimuksia. Jäsenyys edellyttää englanninkielisen kurssitarjonnan arviointia ja opetuksen harmonisointia eurooppalaisten linjausten mukaiseksi. CEMS-opetuksen kehittäminen ja kokoaminen käynnistyi HKKK:ssa vuonna 1999. Kurssitarjonta suunniteltiin vastaamaan sekä HKKK:n omien CEMS-maisteriopiskelijoiden että yliopistossamme vierailevien CEMS-vaihto-opiskelijoiden tarpeita. Merkittävä osa kursseista oli erikoiskursseja, joiden tavoitteena oli tarjota opiskelijoille kansainvälisesti mielenkiintoisia erityisosaamisen aloja HKKK:ssa. Opiskelijoita CEMS-ohjelmassa oli kaikkiaan 57.

Neljästä opiskelijastamme koostuva edustusjoukkueemme voitti keväällä Sveitsissä järjestetyn yritysstrategian alaan kuuluvan CEMS-UBS Case Challenge -kilpailun. Myös HKKK:ssa järjestettiin kuluneena vuonna oma case-kilpailu, jota tuki Boston Consulting Group.

BBA-OHJELMASTA 10-VUOTIAS

Mikkelissä toimiva, englanninkielinen BBA-ohjelma vietti syksyllä 10-vuotisjuhliaan, joista muodostui vuoden kohokohta. Juhlan yhteydessä järjestettiin seminaari ja paneelikeskustelu, johon osallistuivat muun muassa johtaja Markku Linna opetusministeriöstä, rehtori Jack Wentworth Indianan yliopistosta, johtaja Hideo Ito Toshiba, ja

johtaja Mikko Kosonen Nokiasta, johtaja Pekka Takala Sonerasta ja johtaja Hannu Savisalo Savcor-Groupista.

Mikkelin BBA-ohjelmaan valitaan vuosittain noin 100 opiskelijaa. Vuoden 1999 aikana aloitettiin BBA IT-track -ohjelmassa opiskelee 20 opiskelijaa. 2,5-vuotisen BBA-ohjelman opetuksesta vastaavat ulkomaiset vierailevat professorit sekä Helsingin kauppakorkeakoulun opettajat. Ohjelmaan kuuluu olennaisena osana vaihto-opiskelu ulkomaisessa yliopistossa. Vuonna 1999 vaihtoyliopistoihin ympäri maailmaa lähti yhteensä 95 opiskelijaa. Vastaavasti Mikkelissä vastaanotettiin saman verran ulkomaisia vaihto-opiskelijoita. Kertomusvuonna BBA-ohjelmasta valmistui 98 prosenttia kahdeksannen vuosikurssin opiskelijoista eli 76 opiskelijaa. 15 BBA-ohjelman suorittanutta jatkoi opintojaan maisteriohjelmassa Helsingissä ja 15 Helsingin tai Mikkelin MBA-ohjelmassa.

Vuoden aikana BBA-ohjelmassa aloitettiin uudelleenorganisointi, jonka tarkoituksena on saada sekä hallinto että akateeminen puoli joustavammaksi ja tehokkaammaksi. Ohjelmassa pyritään toteuttamaan koulutusta, jossa simuloidaan nopeavauhtista ja jatkuvasti muuttuvaa liikemaailmaa. Syksyllä päätettiin myös panostaa lisää opetuksen laadun tarkkailuun ja kehitykseen sekä uusien vaihtokouluuyhteyksien luomiseen.

OPETUKSEN INNOVAATIOKESKUKSEN TOIMINTA LAAJENEET

Opetuksen innovaatiokeskus työskentelee yhteistyössä HKKK:n opettajien kanssa opetuksen kehittämiseksi ja tieto- ja viestintäteknologian käyttöönottamiseksi. Lisäksi keskus edistää multimediaan ja digitaaliseen viestintään liittyvien kauppatieteellisten tutkimusprojektien ja sovellusten sekä elektronisessa muodossa olevien julkaisujen tuottamista. Esimerkkejä innovaatiokeskuksen toiminnasta ovat verkkopohjaiset oppimisympäristöt, joihin opettajat ovat itse tuottaneet sisältöä opetuksensa tueksi.

Opetuksen innovaatiokeskus järjesti kertomusvuonna vuosittaisen laivaseminaarinsa, jossa opettajat keskustelivat yliopiston opetuksen laadusta, kehittämisestä ja käytännön tuen järjestämisestä. Seminaarin lisäksi ainelaitoksille organisoitiin muitakin koulutus- ja informaatiotilaisuuksia.

Vuoden 1999 aikana aloitettiin yhteistyöverkoston luominen yliopistojen opetuksen tuki-

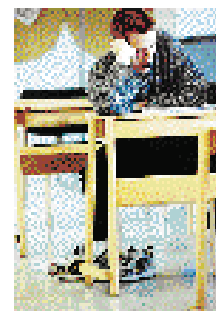
yksikköjen välillä. Opetuksen innovaatiokeskus oli yhteistyön suunnittelussa aktiivinen. Yhteishankkeita tullaan aloittamaan muiden yliopistojen kanssa sekä opettajainkoulutuksen että opetusteknologioiden alalla. Opetuksen innovaatiokeskuksen toiminta tulee tulevaisuudessa lisääntymään muutoinkin, sillä sen resurssit paranevat sekä HKKK:n oman panostuksen että Suomen virtuaaliyliopistohankkeeseen osallistumisen kautta.

INFORMAATIOTEKNOLOGIA-ALAN KOULUTUSOHJELMA ITP UUDISTUI

Helsingin kauppakorkeakoulussa jo viidennen kerran järjestettyä ITP-ohjelmaa laajennettiin edellisvuodesta. Kesällä järjestetyssä koulutusohjelmassa oli perinteisten tietoliikenne- ja digitaalisen median alaohjelmien lisäksi uutena huiman suosion saavuttanut elektronisen kaupan ohjelma.

Muutoksia koettiin myös muualla, sillä ohjelman vanha nimi Interactive Telecommunications Program sai väistyä. Tutun ITP-lyhenteen säilyttänyt ohjelma tunnetaan jatkossa sen sisältöä paremmin vastaavalla nimellä Information Technology Program.

Vuoden aikana yhteistyötä teknologia-alan yritysten kanssa tiivistettiin entisestään ja osana ohjelmaa opiskelijat osallistuivat yhteistyöyrityksille tehtävään projektiin. Yhteistyöyritysten työntekijöille tarjottiin myös mahdollisuutta osallistua ohjelman kursseille ja kesän aikana tätä mahdollisuutta hyödynsi yli 40 yhteistyöyritysten työntekijää. ITP-ohjelman pääyhteistyökumppaneita olivat kuluneena vuonna Sonera ja Cap Gemini.

jatkokoulutus

Helsingin kauppakorkeakoulun Tohtorikoulutuskeskus vastaa yliopistomme jatkokoulutuksen ja tohtoriohjelman hallinnoinnista. Tohtorikoulutuskeskukseen on sijoitettu tutkimusassistenttien virat sekä apurahatutkija- ja tutkijakoulupaikat. Vuonna

Tohtorikoulutuskeskuksen tutkijat osallistuvat kertomusvuonna ahkerasti alansa kotimaisiin ja kansainvälisiin tutkimusseminaareihin ja konferensseihin sekä julkaisivat opinnäytetutkimustensa lisäksi artikkeleita ja työpapereita. Julkaisu-
sujen kokonaismäärä oli lähes 40, joista 11 ilmestyi referoiduissa kansainvälisissä aikakauskirjoissa.

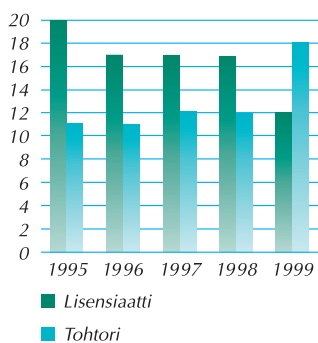
Tutkijakoulut täydensivät Helsingin kauppakorkeakoulun jatkokoulutusohjelman opetus-
tarjontaa ja ohjausresursseja ja toivat näin lisää rahoitusta yliopistollemme. Yliopistollemme oli vuonna 1999 kuudessa kotimaisessa tutkijakoulussa yhteensä 20 tutkijaa.

Vuonna 1999 tohtorin tutkinnon suoritti 18 jatko-opiskelijaa, joista 17 valmistui kauppatieteiden tohtoriksi ja yksi filosofian tohtoriksi. Tavoitteemme 12 tohtorin tutkintoa vuodessa ylittyi siis reilusti. Kauppatieteiden lisensiaatteja valmistui kertomusvuonna 12.

Viime vuosina HKKK:sta valmistuneet tohtorit ovat yhä selvemmin sijoittuneet yliopiston ul-

kopuolelle talouselämän palvelukseen. Noin puolet 1990-luvulla valmistuneista tohtoreista on valmistumisensa jälkeen siirtynyt talouselämän asiantuntija- ja johtotehtäviin. Vuonna 1999 valmistuneista 18 tohtorista 11 sijoittui yritysten tai tutkimuslaitosten tutkimus-, asiantuntija- ja johtotehtäviin ja seitsemän omaan tai alan muihin yliopistoihin opettajiksi tai tutkijoiksi.

Jatkotutkinnot (KTL ja KTT) 1995 - 1999

1999 tohtorikoulutuskeskuksessa työskenteli 23 tutkijaa ja kolme hallintohenkilökuntaan kuuluvaa. Kaikkiaan noin 70 jatko-opiskelijaa opiskeli ja teki tutkimustyötä päätoimisesti Helsingin kauppakorkeakoulussa.

tutkimus

Helsingin kauppakorkeakoulun tavoitteena on olla eurooppalaisittain arvostettu ja tutkimustoiminnaltaan näkyvä yliopisto. Tähän pyrimme harjoittamalla vapaata ja kriittistä talous- ja kauppatieteellistä tutkimusta sekä antamalla siihen perustuvaa ylintä opetusta. Korkeatasoinen tutkimus on asiantuntemuksemme perusta.

Tieteellistä tutkimusta tehdään Helsingin kauppakorkeakoulussa viidessä ainelaitoksessa sekä erillisissä tutkimusyksiköissä Tietämyksen ja innovaatioiden tutkimuskeskuksessa sekä Venäjän ja Baltian keskuksessa.

JULKAISUTOIMINNAN NÄKYVYYS LISÄÄNTYI

Tutkimustoimintamme vilkkaus näkyi muun muassa tieteellisen tuotannon määrässä ja laadussa. Kansainvälisissä referoituissa aikakauskirjoissa julkaistiin 68 tutkijoidemme artikkeleita ja kansainvälisissä konferensseissa esiteltiin 102:n tutkimuksemme tulokset. Kaikkiaan vuonna 1999 HKKK:n opettajilta ja tutkijoilta julkaistiin tieteellisiä artikkeleita tai tutkimuksia kokoomateoksissa ja konferenssijulkaisuissa, oppikirjoja tai muuta materiaalia yhteensä 340 kappaletta. Vuonna 1998 vastaava luku oli 317.

Helsingin kauppakorkeakoulun omissa julkaisusarjoissa julkaistiin yhteensä 120 julkaisua, joista A-sarjassa 18 väitöskirjaa, B-sarjassa 14 tutkimusraporttia ja W-sarjassa 16 työpapereita. Opetusmonisteita julkaistiin 35 kappaletta. Suurelle yleisölle tarkoitettuja erillisteoksia ja muita tutkimusraportteja julkaistiin yhteensä 24 kappaletta. Lisäksi HKKK:n oma paino HeSE print painoi 15 erilaista opasta.

KANSAINVÄLISTÄ TUTKIMUSYHTEISTYÖTÄ

Helsingin kauppakorkeakoulun tutkijoiden kansainvälisellä yhteistyöllä on pitkät perinteet. Erityisesti Suomen EU-jäsenyys ja kansainvälisten tutkijakoulujen toiminta ovat lujittaneet tutkimusyhteistyötä eri yliopistojen kanssa.

Kertomusvuonna meillä oli vireillä lukuisia EU-hankkeita viidennessä ja neljännessä puiteoh-

jelmassa. Tutkijoiillamme on myös keskeinen asema sellaisissa eurooppalaisten tutkijoiden yhteistyöverkoissa, kuin EMOT (European Management and Organizations in Transition), European Technology Network, ESRI (European Summer Research Institute for the Comparative Study of Economic Organisation), ja Nordic Network for Business Environmental Management.

15 tutkijaamme teki kertomusvuonna tutkimustyötä ulkomaisissa yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa yhteensä 56 kuukauden ajan.

ULKOPUOLISEN TUTKIMUSRAHOITUKSEN MÄÄRÄ KASVOI

Helsingin kauppakorkeakoulu sai kertomusvuonna ulkopuolista tutkimusrahoitusta noin 15 miljoonaa markkaa, joista viisi miljoonaa Suomen Akatemialta. Tutkimustoiminnan muita merkittäviä ulkopuolisia rahoittajia olivat Tekes sekä yksityiset yritykset, joiden lahjoitusten turvin käynnistettiin mittavia tutkimushankkeita.

SISÄISET TUTKIMUSPALVELUT TUTKIJOIDEN APUNA

Sisäiset tutkimuspalvelut ovat HKKK:n tutkijoille suunnattuja tutkimustoiminnan tukipalveluja. Tutkimuspalveluyksikkö ylläpitää Rescat-tutkimustietokantaa, tiedottaa rahoitusmahdollisuuks-

HKKK:N TUTKIJOILTA VUONNA 1999 ILMESTYNEITÄ MONOGRAFIOITA

TIETEELLISET KIRJAT

Anttila, M. & Fogelholm, J. 1999.

Hinta kilpailuetuna teollisuusyrityksissä. WSOY, Porvoo.

Haapanen, M. & Vepsäläinen, A.P.J. 1999.

Jakelu 2020: Asiakkaan läpimurto. Bask, A. (toim.). ELC Finland, Espoo.

Huolman, M. & Pulkkinen, M. & Rissanen, M. & Tainio, R. & Tukiainen, S. 1999.

Ulkomaalaisomistuksen vaikutus yritysten johtamiseen ja innovaatioihin. Edita, Helsinki.

Vartiainen, J. & Haaparanta, P. & Hulkko, K. & Melgin, J. & Rantanen, E. 1999.

Rahaliitto ja Eurooppa. Sitra n:o 234. PS-kustannus, Jyväskylä.

MUUT HKKK:N JULKAISUSARJAT

Albach, H. 1999. *Corporate Governance.*

HSEBA Jaakko Honko Lectures. Yrjö Jahnsson Foundation, Helsinki.

Artto, E.W. & Juurmaa, R.Y. 1999.

Performance and International Competitiveness of Listed Paper Industry Groups 1990-1998. Finland vs Sweden, Canada and USA. HSEBA Research Reports No. B-25.

Baliga, R. & Santalainen, T. 1999.

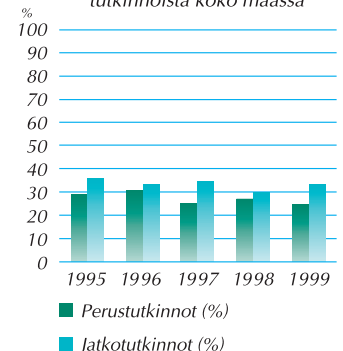
Telecommunications in Transition: The US Experience. HSEBA Research Reports No. B-20.

Bask, A. 1999. *Third Party Relationships in Logistics Services.* Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja n:o B-27.

Home, N. 1999. *Kyläkauppaan vai*

markettiin – maaseutuasiakkaat ostopaikkaa valitsemassa. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja, n:o B-21.

Helsingin kauppakorkeakoulun osuus kauppatieteellisen alan tutkinnoista koko maassa

Juurmaa, R.Y. & Artto, E.W. 1999. *Performance and International Competitiveness of Listed Metal and Telecommunication Industry Groups 1990-1998. Finland vs. Sweden and Germany.* HSEBA Research Reports No. B-24.

Kallio, J. & Saarinen, T. & Salo, S. & Tinnilä, M. 1999. *Palvelujen kehittäminen tietotekniikan avulla.* Case Vientiluotto. HSEBA Research Reports No. B-16.

Kosonen, R. & Salmi, A. (eds.) 1999. *Institutions and Post-Socialist Transition.* Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja n:o B-22.

Nikko, T. & Nuolijärvi, P. (toim.) 1999. *Talous ja kieli III. Seminaari 9. -10.5. 1996.* Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja n:o B-17.

Poutiainen, M.-R. & Vanhala, S. 1999. *Henkilöstön kehittäminen – avain osaamisen kartuttamiseen yrityksissä.* Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja n:o B-26.

Rimler, T. & Määttä, T. 1999. *Energiapuskenaarioiden kansantaloudelliset vaikutukset – Analyysi numeerisella yleisen tasapainon mallilla.* Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja n:o B-28.

Uusitalo, L. & Kamensky, H. (toim.) 1999. *Mainonta muuttaa muotoaan. Esimerkkejä suomalaisen mainonnan sisällön muutoksista.* Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja n:o B-23.

TOIMITETUT KIRJAT JA LEHTIEN ERIKOISNUMEROT

Lehtinen, U. & Seristö H. (eds.) 1999. *Perspectives on Internationalization.* HSEBA Publications.

Uusitalo, L. & Moisanen, J. (eds.) 1999. *5th International Conference on Arts and Cultural Management. Proceedings.* Vol. 1. HeSE print, Helsinki.

OPPIKIRJAT

Järvinen, R. & Prepula, E. & Riistama, V. & Tuokko, Y. 1999. *Uusi kirjanpitolainsäädäntö – konsernitilinpäätös.* WSOY, Helsinki.

Kallio, M. & Korhonen, P. & Salo, S. 1999. *Johdatus kvantitatiiviseen analyysiin taloustieteissä.* Hakapaino Oy, Helsinki.

Kallunki, J-P. & Martikainen, T. & Niemelä, J. 1999. *Yrityksen arvonmääritys.* Kauppakaari, Helsinki.

Karrus, K. 1999. *Logistiikka CD-ROM.*

Kerkelä, L. & Määttä, S. 1999. *100 Sanaa Taloudesta.* Edita, Helsinki.

Leppiniemi, J. 1999. *Omaisuuksien arvo.* Kauppakaari, Helsinki.

Salo, S. 1999. *Tavalliset differentiaaliyhtälöt.* Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja.

Sarvikivi, M.-L. & Ohinen-Huttunen, M. 1999. *Säger du det? Ruotsin liikeviestinnän oppikirja.*

sista sekä neuvoo ja kouluttaa tutkijakuntaa apuraha- ja tutkimussopimusasioissa.

Kertomusvuonna käyttöön otettu yliopiston Rescat-tutkimustietokanta koostuu kahdesta tutkimustoimintaamme kuvaavasta rekisteristä, tutkimustietokannasta ja julkaisutietokannasta. Tietokantaa käytetään pohjana tutkimuksen laadun arvioinnissa ja kannustinmäärärahojen jakamisessa laitoksille. Kuluneena vuonna tutkimuspalveluysikkö osallistui myös tutkimushankkeiden suunnitteluun ja auttoi tutkijoita tutkimusrahoituksen löytämisessä. Lisäksi yksikkö järjesti tiedotus- ja koulutustilaisuuksia yliopiston eri laitoksissa ja yksiköissä esimerkiksi EU:n viidennestä puiteohjelmasta.

CENTER FOR KNOWLEDGE AND INNOVATION RESEARCH

Tietämyksen ja innovaatioiden tutkimuskeskus, Center for Knowledge and Innovation Research (CKIR), perustettiin maaliskuussa 1999. Toimintansa se aloitti 1.8.1999 kahdella tutkimusohjelmalla ja siirtyi syksyllä Arkadiankatu 24:ään Helsingin kauppakorkeakoulun uusiin tiloihin. Tutkijoita on tällä hetkellä noin kymmenen. Alkurahoituksesta ovat vastanneet Helsingin kauppakorkeakoulu sekä yhteistyöyritykset Ahlström, Alma Media, Kone, Nokia ja Sonera.

CKIR:n akateeminen johtaja (Visiting Dean) on kansainvälisesti arvostettu professori Ikujiro Nonaka Tokiosta Japanista. Johtajana toimii KTM Seija Kulki, joka myös vetää tutkimusohjelmaa ”Tietopohjaiset innovatiiviset organisaatiot”. Toisesta, yksilökeskeisiin tietämyspohjaisiin media- ja kommunikaatioteknologioihin keskittyvästä tutkimusohjelmasta vastaa YTL Timo Saari, joka johtaa myös CKIR:n Knowledge Media Laboratoriota.

CKIR luo teoreettisia perusteita uusille konseptille tiedon ja innovaatioiden välisestä suhteesta koskien erityisesti (i) innovatiivisia tietopohjaisia yrityksiä ja niiden johtamista, (ii) tietämyspohjaisia media- ja kommunikaatioteknologioita ja niiden kaupallistamista sekä (iii) alueellisia ja globaaleita innovaatiojärjestelmiä. CKIR:n tieteellinen tutkimus kohdistuu emergenteihin ilmiöihin, erityisesti uuden tiedon luomiseen, innovaatioihin sekä uusien markkinoiden luomiseen perustuvaan innovaatioiden kaupallistamiseen.

Tutkimuskeskus toimii läheisessä yhteistyössä sekä suomalaisten että ulkomaisten yritysten ja kansainvälisten yliopistojen kanssa, kuten USA:n Stan-

fordin yliopisto ja Japanin Japan Advanced Institute of Science and Technology (JAIST), Hokuriku. Tavoitteena on, että CKIR:stä tulee Euroopan merkittävin tiedon ja innovaatioiden tutkimusyksikkö, joka toimii globaalilla tasolla.

VENÄJÄN JA BALTIAN KESKUS

Vuonna 1998 perustettu Venäjän ja Baltian keskus koordinoi HKKK:n Keski- ja Itä-Euroopan siirtymätalouksiin liittyviä toimintoja. Yksikössä työskenteli vuoden 1999 lopussa neljä henkeä. Toiminta-ajatuksen mukaisesti toiminta jakaantui korkeakoulun maisteritutkinto-opetukseen liittyvään toimintaan, perustutkimukseen sekä projektitutkimukseen. Projektitutkimuksen alalla keskus teki tiivistä yhteistyötä LTT:n alaisuudessa toimivan Venäjän ja Baltian instituutin kanssa.

Venäjän ja Baltian keskus osallistui yliopiston maisteritutkinto-opetukseen järjestämällä kaksi kurssia, jotka sisältyivät sekä HKKK:n ASP-ohjelman Itä-Eurooppa-moduliin että valtakunnallisen Venäjän ja Itä-Euroopan maisterikoulun tarjontaan. Kansainväliseen korkeakoulu yhteistyöhön keskus osallistui edustamalla HKKK:ta CEEMAN (Central and East European Management Development Association) -järjestössä.

Perustutkimuksen alalla oli kuluneena vuonna meneillään kaksi väitöskirjatutkimusta aiheenaan ”Instituutit, verkostot ja jälkisosialistisen muutoksen säätely Viipurissa” sekä ”Ulkomaisten sijoittajien rooli Venäjän matkailuelinkeinon kehityksessä”. Valmistuneita tutkimusprojekteja olivat KTM:lle tehty selvitys ”Feasibility study of a research project: Norms, Institutions and Business Culture around the Baltic Sea” sekä OECD:n tilaama tutkimus ”FDI Impact and Policy Survey: Lithuania”.

Konferenssisielmiä ja asiantuntijapuheenvuoroja pidettiin vuonna 1999 yhteensä 14 kertaa ja artikkeleita tieteellisissä julkaisuissa ilmestyi kymmenkunta kappaletta. Keskuksen asian- tuntemusta käytettiin kuluneen vuoden aikana muun muassa Itämeren neuvoston taloustyöryhmissä, Karjalan liiton valtuustossa ja työvaliokunnassa sekä Suomen ja Venäjän välisen tiede- ja teknologiakomission yhteiskuntatieteiden työryhmässä.

koulutuspalvelut

Helsingin kauppakorkeakoulu tarjoaa aikuis-koulutusta JOKO Executive Education Oy:ssä, MBA-ohjelmassa, Pienyrityskeskuksessa ja pääasiassa avointa yliopisto-opetusta järjestävässä Aikuis-koulutus-yksikössä. Opetusministeriö valitsi korkeakoulujen arviointineuvoston esityksestä Helsingin kauppakorkeakoulun aikuiskoulutuksen laatuyliopistiksi vuosiksi 2001-2003.

JOKOLLE TYTÄRYHTIÖ SINGAPOREEN

JOKO Executive Education Oy on HKKK Holding Oy:n omistama tytäryhtiö, joka tarjoaa korkealaatuisia koulutuspalveluja liikkeenjohdon alalla. Yhtiön tarjoama koulutus painottuu pitkäkestoiseen koulutukseen. Yrityskohtaisten, räätälöityjen ohjelmien kysyntä kasvoi kuluneena vuonna voimakkaasti, mutta myös avoimet ohjelmat kuten vuoden mittainen JOKO-ohjelma ja Executive MBA-ohjelma menestyivät. JOKO Executive Education Oy:n liikevaihto oli kuluneena vuonna noin 30 miljoonaa markkaa ja voitto verojen jälkeen noin 2,9 miljoonaa markkaa.

Kansainvälistyminen sekä hyvän kansainvälisen tason ylläpitäminen ovat ehdottomana edellytyksenä kilpailussa menestymiselle. JOKO Executive Education Oy onkin laajentanut kansainvälistä kouluttajaverkostoaan ja sopinut uusista kansainvälisistä joint venture -hankkeista. Kertomusvuonna yhtiö päätti perustaa ensimmäisen ulkomaisen tytäryhtiönsä Singaporeen. Hanke käynnistettiin vuoden lopussa.

UUSI OSA-AIKAINEN MBA-OHJELMA ALOITETTIIN

Helsingin kauppakorkeakoulun MBA-ohjelma on suunnattu jo työelämässä toimiville eri alojen ammattilaisille, joille ohjelma antaa valmiudet toimia

kansainvälisissä johtotason tehtävissä.

Helsingin MBA-ohjelman toiminnan siirtymisen yliopiston päärakennukseen syksyllä 1998 tiivistä perustoimintojen ja kansainvälisten ohjelmien yhteistyötä ja lisäsi sekä opiskelijoiden että opettajien välistä vuorovaikutusta.

MBA-ohjelma uudistettiin vuoden aikana täysin ja täysipäiväisen ohjelman rinnalla aloitettiin uusi osa-aikaisena toteutettava ohjelma. HKKK:n kansainvälisten ohjelmien rahoitus perustui luku-

kausimaksutuloihin sekä opetusministeriön ja säätiöiden tukeen. Mikkelin MBA-ohjelmaa rahoitettiin myös EU:n tuella.

MBA-ohjelmasta valmistui vuoden 1999 aikana 84 opiskelijaa. Vuonna 1998 valmistuneiden määrä oli 63. Helsingin MBA-ohjelmaan valittiin vuonna 1999 noin 44 opiskelijaa ja Mikkeliin noin 23 opiskelijaa. Vuoden 2000 alussa Helsingin MBA-ohjelman

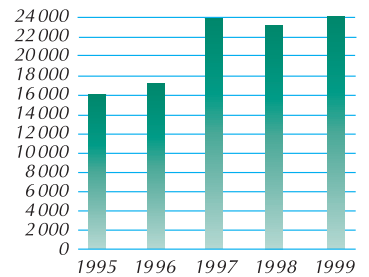
aloittaa aiempiin vuosiin nähden kaksinkertainen määrä opiskelijoita, joista puolet uudessa AMBA:n akkreditoimassa osa-aikaohjelmassa.

PIENYRITYSKESKUKSEN TOIMINTA LAAJENI

Yrittäjyyteen sekä pienten ja keskikokoisten yritysten koulutukseen erikoistuneen Pienyrityskeskuksen toiminnan kasvu jatkui valtakunnallisesti vuonna 1999. Keskus toteutti vuoden aikana kaikkiaan 168 koulutusohjelmaa, joihin osallistui yli 2 700 henkeä eri puolilta Suomea. Koulutettavapäivien osallistujamäärä nousi yli 25 000:een.

Valtaosa Pienyrityskeskuksen koulutusasiakkaista oli yrittäjiä, pk-yritysten johto- ja toimihenkilöitä sekä eri alojen asiantuntijoita pääosin yksityiseltä, mutta myös julkiselta sektorilta. Koulutusta toteutettiin Lapissa, Pohjanmaalla, Savossa, Hämeessä, Kymenlaaksossa ja Uudella maalla lähes 20 paikkakunnalla. Kansainvälistä

Täydennyskoulutuksen opetustunnit 1995 - 1999

Luvut sisältävät BBA-ohjelmaa koskevat tiedot, mutta eivät Avoimen yliopiston tietoja.

AIKUISKOULUTUKSEN OSALLISTUJA- JA OHJELMAMÄÄRÄT VUONNA 1999

	Osa- listuja- määrä	Koulutus ohjelmia/ kursseja
JOKO Executive Education Oy	1 800	76
Kansainvälinen koulutuskeskus	299	145
Pienyrityskeskus	3 000	170
Avoin yliopisto	3 772	114
Yhteensä	8 871	505

toimintaa kehitettiin laajentamalla Pietarin toimipisteen tarjontaa ja käynnistämällä koulutus-toiminta Latviassa.

Kertomusvuoden aikana Pienyrityskeskus kehitti uusia kansainvälistymisen ja Venäjän-kaupan koulutusohjelmia sekä uuden yritystoiminnan käynnistämiseen kannustavia valmennusohjelmia. Keväällä käynnistyi pk-yritysten koulutus- ja tutkimuspalvelujen kehityshanke, jonka Pienyrityskeskus toteuttaa yhteistyössä Joensuun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen Savonlinnan yksikön kanssa. Hanke tuottaa tietoa Kaakkois-Suomen ja Pietarin alueiden pk-yritysten kehitystarpeista ja taloudellisista kehitysnäkymistä. Tuloksia käytetään Venäjälle suuntautuvaa liiketoimintaa edistävän koulutuksen ja tutkimuksen tarpeisiin sekä uusien koulutusohjelmien ja opetusmateriaalin kehittämiseen. Vuoden aikana uudistettiin myös suomalaisia pienyrityksiä Saksan ja Iso-Britannian vientimarkkinoille valmentavia ohjelmia.

Pienyrityskeskus aloitti Riikassa vientiasistenttien kouluttamisen Latviassa toimivien suomalaisyritysten palvelukseen. Tämän lisäksi Uudellamaalla toteutettiin Vie Latviaan -kansainvälistymisohjelma, joka valmentaa suomalaisyrityksiä Latvian markkinoille. Syksyn aikana alkoi myös avoimeen oppimisympäristöön perustuvien ohjelmien kehittäminen yrittäjyyskoulutuksen tarpeisiin.

Avoimena yliopisto-opetuksena Mikkelissä toteutettavan kauppatieteellisten yrittäjyysopin-tojen koulutusohjelma AVOK:n osanottajamäärä kasvoi vuoden aikana yli 60 prosenttia ja opintojen tarjonta laajeni jo 70 opintoviikkoon.

AVOIMESTA KORKEAKOULUSTA AVOIMEKSI YLIOPISTOKSI

Helsingin kauppakorkeakoulun Avoimen korkeakoulun nimi muutettiin syksyllä Avoimeksi yliopistoksi. Avoimessa yliopistossa voi suorittaa erilisiä, yliopiston perusopetusta vastaavia kursseja sekä eri aiheiden perusopintokokonaisuuksia. Tämä opiskelutapa on viime vuosina muodostunut yhä suosituimmaksi. Useille kursseille oli enemmän halukkaita tulijoita kuin voitiin ottaa.

Yhteensä 1 737 henkilöä osallistui Avoimen yliopiston opetukseen Helsingissä, Mikkelissä ja Kuopiossa. Vuonna 1998 osallistujia oli 1 600. Monet opiskelivat useilla kursseilla, joten kurssien yhteenlaskettu osallistujamäärä nousi edellisvuoden 3 095:stä 3 772:een. Opintoviikkoina laskettuna opiskelijat keräsivät yhteensä 5 902

opintoviikon suoritukset verrattuna edellisvuoden 4 460 opintoviikkoon. Päätoimisiksi opiskelijoiksi laskettuna opiskelupanos vastasi 372:a opiskelijaa. Vuonna 1998 vastaava luku oli 291.

Myös yritykset ovat alkaneet hyödyntää Avoimen yliopiston tarjontaa henkilöstönsä koulutuksessa. Kuluneena vuonna lähes 60 prosenttia opiskelijoista oli päätoimisesti työssä. Opiskelijoiden koulustaustakin oli entistä korkeampi; yli 92 prosenttia opiskelijoista oli ylioppilaita, 30 prosenttia oli suorittanut yliopistotutkinnon ja 36 prosenttia opiskeli tai oli aiemmin opiskellut yliopistossa.

Avoimen yliopiston yhteistyö ainelaitosten kanssa lisääntyi muun muassa siten, että yhä useammille perusopetuksen kursseille voi päästä mukaan Avoimen yliopiston kautta. Toisaalta myös Avoimen yliopisto tarjosi perusopiskelijoille lisää opiskelumahdollisuuksia. Kurssivalikoima käsittikin kaikki yliopiston oppiaineet ja muodostui yhteensä 226 kurssista. Perusopetuksen yhteydessä opiskeli yhteensä 564 Avoimen yliopiston opiskelijaa 133 eri kurssilla.

HKKK:n varsinaiseksi opiskelijaksi pääsy Avoimessa yliopistossa suoritettujen opintojen perusteella tuli mahdolliseksi 1998 ja vuonna 1999 ensimmäiset 11 opiskelijaa valittiin suorittamaan KTM-tutkintoa tämän väylän kautta.

TYÖVOIMAPOLIITTISTA KOULUTUSTA AKATEEMISEN TUTKINNON SUORITTANEILLE

Työvoimapoliittisessa koulutuksessa keskityttiin kertomusvuonna osanottajien yrittäjyysvalmiuksien parantamiseen. Vuoden aikana tarjottiin seitsemän kurssia markkinoinnin, yritystalouden, johtamisen ja esimiestaitojen, yritysviestinnän ja palveluyrittäjyyden erikoisaloilta. Kukin kurssi käsitti 10-11 lähiopetuspäivän lisäksi omatoimista työskentelyä. Kurssien yhteenlaskettu osanottajamäärä oli 106 henkilöä.

tutkimuspalvelut

Helsingin kauppakorkeakoulun palvelu- ja tilaus-tutkimus tapahtuu pääasiassa HKKK Holding Oy:n omistamassa LTT-Tutkimus Oy:ssä. Tutkimus- ja selvityshankkeita toteutetaan myös opiskelijavoimin, Yritysprojekti-yksikössä.

LTT-TUTKIMUS OY:N KANNATTAVUUS PARANI

Vuosi 1999 merkitsi LTT-Tutkimus Oy:lle (LTT) myönteistä jatkoa aiempien vuosien kehitykseen. Toiminnan volyyymi kasvoi ja liiketoiminnan kannattavuus parani. LTT:n liikevaihto oli vuonna 1999 yhteensä 12,7 miljoonaa markkaa. Liikevaihto kasvoi noin 20 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Tilikauden voitto oli verojen jälkeen noin 500 000 markkaa. Vertailukelpoinen voitto kasvoi noin 88 prosenttia vuodesta 1998. LTT:n osakepääomaa korotettiin tilikauden aikana 400 000 markasta 1,3 miljoonaa markkaan.

LTT:n pääliiketoiminta-alue on asiakaslähtöinen soveltava liiketaloustieteellinen tutkimus ja tutkimusperusteinen kehittämistoiminta. LTT pyrkii aktiivisesti kasvattamaan kannattavien tutkimus- ja kehityshankkeiden volyyymiä.

Vuoden 1999 aikana tutkimustoiminnan painopistealueita olivat muun muassa elektroninen kauppa, knowledge management, t&k-toiminnan johtaminen, yritysten arvonmääritys ja muu rahoitusalan tutkimus sekä elinkeinojen kilpailu- ja rakennekysymykset. LTT:n projektit vaihtelivat rakkaan rajatuista nopeatemppoisista toimeksiantoina laajoihin ja pidempiaikaisiin tutkimus- ja kehityshankkeisiin. Asiakaskunnassa yritysten merkitys kaksinkertaistui aiempiin vuosiin verrattuna.

LTT:n toiminta koostuu tutkimusinstituuteista, joista vuoden 1999 aikana aktiivisesti toimivat Rahoitusinstituutti, Elektronisen kaupan instituutti, Markkinoinnin ja kansainvälisen liiketoiminnan kehittämisinstituutti (MAKES) ja Venäjän ja Balti-

an instituutti. LTT:n tutkimusresurssit koostuvat omien tutkijoiden ja jatko-opiskelijoiden lisäksi ulkopuolisista asiantuntijoista.

LTT:ssä on osaamista talouden kehityksen kannalta keskeisillä liiketaloustieteen alueilla. Elektroninen kauppa on ehkä keskeisin liiketoiminnan kehittämisen kohde yrityksissä, markkinointi ja erityisesti kansainvälisen markkinoinnin osaaminen on kansallinen haaste etenkin innovatiivisissa pk-yrityksissä. Rahoituksen merkitys puolestaan korostuu jatkuvasti omistajavetoisen logiikan vahvistuessa yrityksissä. Nämä osaamisalueet yhdistyvät LTT:n projekteissa yhä useammin.

YRITYSPROJEKTIT KANSAINVÄLISTYVÄT

Yritysprojekti-yksikkö toteuttaa tutkimus- ja selvityshankkeita HKKK:n ulkopuolisille toimeksiantajille. Projektitöissä yhdistetään tarpeen mukaan HKKK:n ekonomi- ja MBA opiskelijoita sekä muiden korkeakoulujen opiskelijoita. Tiimejä ohjaavat kauppakorkeakou-

lun professorit ja tutkijat.

Yksikkö sai kuluneena vuonna vastuulleen hyvin monipuolisia projekteja. Merkittävää vuoden 1999 projekteissa olivat aikaisempaa vaativammat ja laajemmat aihealueet.

Yritysprojekti-työmahdollisuudet palvella asiakkaitaan myös muualle Eurooppaan suuntautuvissa projekteissa vahvistuvat muiden CEMS-yliopistojen kehittäessä omia vastaavia projektitoimintojaan. Yritysprojekti ja HKKK:n Kansainväliset asiat isännöivät lokakuun lopulla seminaaria, jossa 13 CEMS-yliopiston edustajat tutustuivat eri jäsenyliopistojen projektikonsepteihin ja keskustelivat yhdessä toiminnan käynnistämisestä ja kehittämisestä kaikissa yliopistoissa. Seminaarissa luodut kontaktit ovat jo auttaneet Yritysprojekteja käynnistämään aidosti monikansallisia projekteja.

ESIMERKKEJÄ VUONNA 1999 TOTEUTETUISTA YRITYSPROJEKTEISTA:

- Sinebrychoff Oy:lle tehty tutkimus myymälämainonnan huomaamisesta ja vaikuttavuudesta.
- Helsingin Sanomille tehty kvalitatiivinen tutkimus kansainvälisten merkkitaivara-mainostajien mediaosto-prosessista.
- Ogilvy-mainostoimiston ja Taloussanomien toimeksianto tulevaisuuden markkinointiympäristöön vaikuttavien trendien ja mainostajainostoimintasuhteen tulevan kehityksen kartoittamisesta. Tutkimustuloksia esiteltiin laajasti Taloussanomissa 8. joulukuuta.
- Erään merkittävän digitaalisen median alalla toimivan yrityksen toivomuksesta järjestetty luova aivoriivi uuden multimedianäkökulman jakelukanavan tarjoamista liiketoimintamahdollisuuksista.
- Nokia Networks Human Resources Service Centerille tehty sisäinen asiakastytyväisyystutkimus, jota Nokia Networks tulee monistamaan koko Suomen HR-toiminnossaan.

sidoryhmäsuhteet

REKRYTOINTIPALVELUT OPISKELIJOIDEN JA YRITYSTEN VÄLISENÄ SILTANA

Helsingin kauppakorkeakoulun Rekrytointipalvelut perustettiin vuonna 1991 yritysmaailman ja yliopiston väliseksi siteeksi. Yksikkö tarjoaa sadoille kotimaisille ja kansainvälisille yrityksille yhteyden yliopiston opiskelijoihin. Opiskelijat puolestaan saavat mahdollisuuden tutustua työelämän tarpeisiin ja talouselämän avainpaikkoihin.

Suomen vilkastunut taloudellinen tilanne kasvatti työpaikkailmoitusten määrää kuluneena vuonna yli tuhanteen. Rekrytointipalveluiden kautta löysi työpaikan noin 20 prosenttia vastavalmistuneista ja KYKY-tietokannan kautta välitettiin kertomusvuonna noin 70 työpaikkaa. ARENA '99 -rekrytointimessuille osallistui 47 yritystä ja tapahtumassa vieraili kaikkiaan 4 000 opiskelijaa.

Rekrytointipalvelut järjesti yhdessä työnantajien kanssa opiskelijoille lähes sata työllistämistä ja työnhakutilaisuutta. Työhaun kurseille ja uraneuvontaan osallistui noin 900 opiskelijaa. Kluuvien akateemisen työvoimatoimiston kanssa yhteistyössä toteutettava uraneuvontapäivystys on saavuttanut jo vakiintuneen aseman opiskelijoiden keskuudessa. Muiden pääkaupunkiseudun yliopistojen, HY:n, TKK:n ja Hankenin, opiskelijarekrytoinnista vastaavien yksiköiden kanssa järjestettiin "Working Abroad" -luentosarja.

Rekrytointipalvelut harjoitti vuoden aikana ahkerasti myös kansainvälistä toimintaa. Yhteistyötä tehtiin esimerkiksi Forum European de l'Orientation Academique -yhdistyksen eli FEDORAn kanssa. Yhdistys on Euroopan yliopistojen rekrytointipalveluiden tapaamisfoorumi, jonka Maastrichtissa järjestämään tapahtumaan HKKK:n edustaja osallistui marraskuussa. Kansainvälisiä yritys- ja organisaatiokontakteja kehitettiin myös Lontoossa ja Edinburghissa, Münchenissä sekä Washington D.C.:ssä, New Yorkissa

ja Bostonissa. HKKK:n Rekrytointipalvelut osallistui huhtikuussa myös pohjoismaisen NUAS-järjestön kokoukseen Aalborgissa Tanskassa, The Global Workplacen perustamiskokoukseen London Business Schoolissa sekä brittiläisten ja irlantiläisten yliopistojen rekrytointipalveluiden AGCAS-järjestön vuosikokoukseen Walesissa. CEMS-organisaation merkeissä ja Placement Officer -roolissa Rekrytointipalvelujen edustaja osallistui myös Pariisissa ja Kööpenhaminassa järjestettyihin tapahtumiin.

Rekrytointipalveluiden euroneuvoja keskittyi vuoden aikana henkilökohtaiseen neuvontaan ja ajankohtaisen materiaalin hankkimiseen. Hän osallistui Euroneuvoja-jatkokoulutukseen "Living and Working in the Netherlands" marraskuussa Haagissa.

INNOVAATIOASIAMIES AVUSTAA KEKSINTÖJEN KAUPALLISTAMISESSA

Helsingin kauppakorkeakoulussa aloitti huhtikuussa 1999 toimintansa Keksintösäätiön innovaatioasiamies. Innovaatioasiamies toimii osana Suomen yliopistojen innovaatiopalveluja tarjoavaa verkostoa. Keksintösäätiön ja yliopistojen yhteishankkeena yliopistoihin palkataan innovaatioasiamies, joka neuvoo ja auttaa kaupallisesti potentiaalisten keksintöjen ja muiden tutkimustulosten suojaamisessa, kehittämisessä ja kaupallistamisessa.

Suomeen ollaan parhaillaan luomassa innovaatiopalvelujen verkostoa, joilla on omat palveluyksikkönsä maamme keskeisimmässä yliopistossa. Nämä yksiköt huolehtivat myös muiden yliopistojen innovaatiopalveluista. Tarkoituksena on muun muassa edistää yliopistotutkimuksen tulosten hyödyntämistä ja auttaa tutkijoita tulostensa markkinoille saattamisessa. Hankkeissa on mukana Keksintösäätiö, kyseinen yliopisto, Patenti- ja rekisterihallitus sekä maakunnallinen rahoittaja. Helsingin kauppakorkeakoulun innovaatioasiamiehen kustannukset

katetaan Keksintösäätiön, Helsingin kauppakorkeakoulun, Patentti- ja rekisterihallituksen sekä Culminatum Oy:n kesken. Toistaiseksi innovaatioasiamiehiä toimii Helsingin yliopistossa, Teknisessä korkeakoulussa, Helsingin kauppakorkeakoulussa ja Oulun yliopistossa.

Innovaatiotoiminnan alkuvaiheessa tietoisuuden lisääminen tutkimustulosten hyödyntämismahdollisuuksista ja immateriaalioikeuksista oli korostuneessa asemassa. Samalla luotiin yhteistyömuotoja, joilla Helsingin kauppakorkeakoulun piirissä olevaa kauppatieteellistä osaamista pyritään yhdistämään muiden alojen innovaatioiden luomis- ja hyödyntämisprosessiin. Ensimmäisen vajaan vuoden perusteella palvelulle on suurta tarvetta.

NEW BUSINESS CENTER OPISKELIJOIDEN YRITYSTOIMINNAN TUKIJANA

Helsingin kauppakorkeakoulun yrityshautomo Caduceus muutti nimensä New Business Centeriksi (NBC). Samalla sen asema opiskelijoiden oman yritystoiminnan tukijana vahvistui.

New Business Center laajeni useilla aktiivisesti toimivilla yrityksillä. NBC:ssä työskenteli vuoden lopussa jo 75 henkeä 25 eri yrityksessä. Yritykset toimivat tietoteollisuuden, sisältö- ja ohjelmistotuotannon, elektronisen kaupankäynnin, rahoituksen, tietoliikennepalveluiden, internet-tuotteiden ja -palvelujen, uusmedian ja telekommunikaation sekä liikkeenjohdon konsultoinnin aloilla.

New Business Centerin johtoryhmän puheenjohtajana toimi professori Veikko Jääskeläinen. Johtoryhmän jäseniä olivat HKKK:n hallintojohtaja Esa Ahonen, Pienyrityskeskuskeskuksen johtaja Pentti Mustalampi, HKKK:n yrittäjäyhteisön professori Arto Lahti, TE-keskuksen piiritarkastaja Olli Petramo ja Helsingin kaupungin elinkeinopäällikkö Nyrki Tuominen. New Business Centerin operatiivisesta toiminnasta vastasi johtaja Esko Naukarinen. Helsingin kaupunki tuki hautomon toimintaa.

ALUMNITOIMINTA SIDOSRYHMÄSUHTEIDEN PERUSTANA

Alumnitoiminnan tärkeimpänä tavoitteena on ylläpitää suhteita valmistuneiden ja Helsingin kauppakorkeakoulun välillä sekä toimia yliopiston sidosryhmäsuhteiden perustana. Alumnitoiminnalla pyritään lisäämään vuorovaikutusta alumnikunnan, opiskelijoiden ja koulun henkilökunnan välillä muun muassa opetuksen ja tutkimuksen kehittämiseksi.

Kulunut vuosi oli alumnitoiminnan historian vilkkain. Erityisesti alumnihallituksen panostus HKKK:n strategiaprosessiin oli merkittävä. Alumnihallitus kokoontui vuoden aikana aktiivisesti: yhdeksän kokouksen lisäksi jäsenet kokoontuivat pienemmissä työryhmissä osallistuen esimerkiksi korkeakoulun yritys yhteistyön kehittämiseen. Myös aktiivisten, alumnitoimintaan mukaan ilmoittautuneiden alumnien määrä kasvoi ja vuoden lopussa alumnikuntaan kuului jo 2 300 jäsentä.

Vuoden 1999 aikana järjestettiin kaikkiaan kahdeksat vuosikurssijuhlat ja seitsemän alumniluentoa. Uutta olivat yhteistyötapahtumat eri kumppanien kanssa. Yhteistapahtumia järjestettiin muun muassa Asla Fulbright -säätiön ja U.S. Embassyn, Teknillisen korkeakoulun, Helsingin yliopiston, Svenska handelshögskolanin, Suomen Ekonomiliiton, Helsingin Ekonomit ry:n ja Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan Seniorikillan kanssa.

Alumnikunnan ja opiskelijoiden välinen vuorovaikutus lisääntyi onnistuneen mentorointiprojektin myötä. Mentoroinnin pilottiprojektin järjestivät HKKK:n alumnitoiminta, rekrytointipalvelut sekä ylioppilaskunta. Mukana oli 27 alumnia, jotka jakoivat kokemuksiaan kullekin valitulle opiskelijaparille. Mentorin tehtävänä oli opastaa opintojensa loppuvaiheessa olevaa opiskelijaa työelämään siirtymisessä ja omien kiinnostusten löytämisessä. Projekti oli hyvä esimerkki HKKK:n ja KY:n onnistuneesta yhteistyöstä ja toteutetaan uudelleen vuonna 2000.

Opiskelijoiden ja alumnien välillä luotiin kontakteja myös pääaineittain yhteistyössä KY:n ainekerhojen ja Helsingin ekonomien kanssa. Meneestyneitä esimerkkejä tästä ovat rahoituksen sekä suomen kielen ja viestinnän aineiden alumnitapaamiset. Alumnit tapasivat opiskelijoita myös vapaamuotoisemmin, kuten keväällä järjestetyssä alumnisitsissä, jossa alumnit ja opiskelijat lauloivat ja viihtyivät yhdessä.

ALUMNIHALLITUS 1999

*Hallituksen puheenjohtaja
finanssijohtaja Kari Haavisto,
Metsäliitto-Yhtymä*

*Hallituksen jäsenet:
johtaja Tomi Dahlberg, Leonia
pääekonomisti Tarja Heinonen, Leonia
toimitusjohtaja Timo Löytyniemi,
Mandatum Pankki
associate Risto Penttinen,
McKinsey & Co
associate partner Elna Piispanen,
Andersen Consulting
liiketoiminnan kehitysjohtaja
Ismo Rautiainen,
Outokumpu Copper Products Oy
johtaja Kaj-Erik Relander, Sonera
varatoimitusjohtaja Pauli Torikko,
Orion-yhtymä
KHT Juha Tuomala,
SVH PricewaterhouseCoopers
toimitusjohtaja Markku von Hertzen, SEFE
rehtori Eero O. Kasanen, HKKK
vararehtori Jyrki Wallenius, HKKK
(1.8. alkaen)
vararehtori Risto Tainio, HKKK (31.7. asti)
hallintojohtaja Esa Ahonen, HKKK
markkinointi- ja viestintäpäällikkö
Tiina Laitinen, HKKK
alumnikoordinaattori Kimmo Kallama,
HKKK (sihteeri)*

tietopalvelut

HKKK:n ja Svenska handelshögskolanin ympärille kehittyvä Helsinki Business Campus laajeni elokuussa 1999 Leppäsuonkadulle, jossa avattiin HKKK:n tieteellisenä kirjastona ja kansainvälisenä tietokeskuksena toimiva Helecon-talo. Rakennuksen peruskorjauksen toteuttivat arkkitehdit Pirkko ja Arvi Ilonen.

Uuden tietokeskuksen ilme on avara ja samanaikaisesti sekä moderni että 1950-lukulainen. Talo on saanut selkeitä vaikutteita Alvar Aallon kirjastoajattelusta. Asiakaspalvelukeskuksesta avautuu näköala suurten lattiaikkunoiden läpi kokoelmatasolle. Helecon-tietokeskuksen kalusteissa näkyvät aaltomaiset vaikutteet, mikä sopii hyvin sekä rakennuksen alkuperäiseen henkeen että HKKK:n päärakennuksen tyyliin. Finanssietopalvelu-, asiakaspalvelu- ja asiakaspäätteet tuovat rakennukseen oman elementtinsä litteine näyttöineen. Galleriatila antaa mahdollisuuden vaihtuvien näyttelyiden järjestämiseen. Tieteelli-

nen olohuone tiedottaa yliopiston uusimmasta tutkimuksesta.

Tietokeskusta käyttää kuukausittain 15 000 kävijää, joista puolet tulee Helsingin kauppakorkeakoulun ulkopuolelta. Verkkopalveluasiakkaita on ympäri maailmaa. CD-ROM- ja tietokanta-tuotteita Helecon myy yli kahteenkymmeneen maahan. Tietopalveluja markkinoidaan aktiivisesti sekä kotimaan että ulkomaiden messutapahtumissa. Lontoon Online information 99 -messuilla Heleconin näyttelyosasto tervehti yli 18 000 messuvierasta.

Tietokeskus seuraa jatkuvasti uutta talouselämän tutkimusta. Asiakkaiden tiedonhaku helpotetaan on käynnistetty uusien tietokanavien tuotekehitystyö. Tietokanavan ideana on tarjota mahdollisimman vaivatonta ja nopeaa pääsy valikoidun tutkimustiedon lähteille. Kanava on valmiiksi räätälöity tiedonhaku tietomassasta – ajankohtaisesta aiheesta, jonka hakutulos esitetään www-sivuna. Ensimmäistä Helecon-kanavaa, Matkailua, on käytetty runsaan vuoden ajan. Kokemukset ja palaute ovat olleet myönteisiä ja kanavointia on jatkettu rakentamalla uusia ajankohtaisia väyliä aiheista Pienirytykset ja yrittäjyys, Verkkokauppa, Mainonta, Baltia, Venäjä ja Etiikka.

tukisäätiö

Vuosi 1999 oli Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön kahdeskymmenesviides toimintavuosi. Säätiön tarkoituksena on tukea Helsingin kauppakorkeakoulun tutkimus- ja opetustoimintaa ja niiden kehittämistä. Kuluneena vuonna tukea myönnettiin 5 576 000 markkaa. Edellisvuonna säätiön tuki oli 6 184 000 markkaa.

Merkittävimmin säätiö tuki tieteellistä tutkimusta ja opinnäytetyöskentelyä, kansainvälistä opiskelija- ja tutkijavaihtoa sekä opetuksen kehittämishankkeita. Väitöskirja- ja lisensiaatin tutkimuksen tekijöitä tuettiin osapäivä- ja matkapurahoin.

Tutkijan tunnustuspalkinto annettiin KTT Virpi Tuunaiselle merkittävästä tieteellisestä tuotannosta ja hyvästä julkisesta näkyvyydestä nuorella elektronisen kaupan tutkimusalalla. Jatko-opintojen ohjaajan tunnustuspalkinto taas luovutettiin logistiikan professori Ari P.J. Vepsäläiselle. Väitöskirjapalkinnon sai KTT Kimmo Virolainen väitöskirjastaan "Tax Incentives and Corporate Borrowing: Evidence from Finnish Company Panel Data". Tunnustuspalkinto opetuksen kehittämistä annettiin venäjän kielen opettajille lehtori Erja Laurila-Hellmann, lehtori Sirkka-Liisa Ojanen sekä tuntiopettaja Irina Prokkola. Hallintohenkilön tunnustuspalkinto annettiin HeSE print-painon esimies Raimo Viitaselle sekä hänen tiimilleen, johon kuuluvat Arja Aho, Maritta Kasikala, Marja-Leena Nuutilainen ja Seija Virtanen.

Erilaisia opinnäyte-, keräys- ja muita lahjoituksia tukisäätiö sai yrityksiltä ja muilta yhteisöiltä yhteensä 3 876 000 markkaa. Nimikkorahastoihin saatiin lisälahjoituksia SVH PricewaterhouseCoopers Oy:n rahastoon ja Arthur Andersen & Co:n rahastoon.

HKKK:N TUKISÄÄTIÖ 1999

*valtuuskunnan puheenjohtaja
kauppaneuvos Heikki Timonen*

*varapuheenjohtaja
kauppaneuvos Mauri Matikainen*

*hallituksen puheenjohtaja
vuorineuvos, KTT h.c. Pentti Herkama*

*varapuheenjohtaja
toimitusjohtaja Matti Lehti*

*hallituksen jäsenet
KTT h.c. Ahti Hirvonen
KTT Veikko Jääskeläinen
rehtori Eero O. Kasanen
kansleri Aatto Prihti
hallituksen puheenjohtaja Matti Vuoria*

*säätiön toimitusjohtaja
KTM Arto Mäenmaa*

HENKILÖSTÖ

Opetushenkilökunta

Professorit	41
Yliassistentit	13
Assistentit	26
Lehtorit	41
Päätoimiset tuntiopettajat	1
Sivutoimiset tuntiopettajat	18
Yhteensä	140

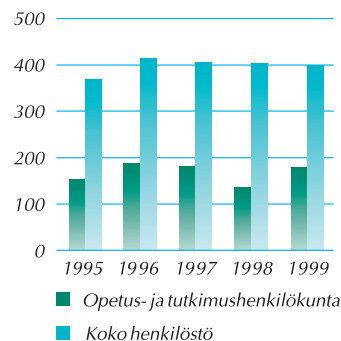
Muu henkilökunta

Tutkimushenkilöstö	41
Opetuksen ja tutkimuksen apuhenkilöstö	15
Kirjastohenkilöstö	27
Atk-henkilöstö	20
Hallinto- ja toimistohenkilöstö	81
Täydennyskoulutuksen hallinto- ja toimistohenkilöstö	52
Huoltohenkilöstö	22
Yhteensä	258

Henkilöstö yhteensä 398

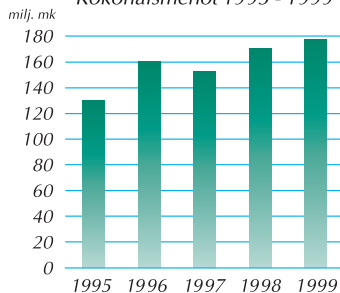
Henkilöstön lukumäärä on laskettu henkilötyövuosina.

Henkilöstö 1995 - 1999

Henkilöstön lukumäärä on laskettu henkilötyövuosina.

Kokonaismenot 1995 - 1999

TALOUSARVIORAHOITUS

Valtion vuoden 1999 talousarviossa toimintamenoihimme myönnettiin 113,8 miljoonaa markkaa. Lisäksi opetusministeriö asetti käyttöömmme muuta rahoitusta yhteensä 8,3 miljoonaa markkaa, joka kohdistettiin pääosin kansainvälisiin koulutusohjelmiin. Toimintamomentin nettomenot olivat siirtyvät erät mukaanluettuna 121,7 miljoonaa markkaa, kun vastaava luku vuonna 1998 oli 115,2 miljoonaa markkaa. Peruskorjattujen toimitilojen varustaminen lisäsi huomattavasti investointimenojamme. Palkkausmenojen osuus kokonaismenoista pysyi vuoden 1998 tasolla 60 prosentissa. Toimintamme laajuus henkilöstön määrällä mitattuna oli 398 henkilötyövuotta.

Vaikka toimintamomentin kokonaismenot nousivat huomattavasti ja ylittivät määrärahamme 7,9 miljoonalla markalla, kokonaishoidustilanteemme säilyi edelleen hyvänä erityisesti edelliseltä vuodelta siirryneiden määrärahojen ansiosta. Tutkimomääriin pohjautuva rahoitusjärjestelmä vaikuttaa kuitenkin lähivuosina kiristävasti talouteemme. Vuosille 1997-2000 yliopistolaitoksen toimintamenoihin on voitu osoittaa lisäystä vain yleisten palkankorotusten verran.

ULKOPUOLINEN RAHOITUS

HKKK:n menot olivat vuonna 1999 yhteensä 176,9 miljoonaa markkaa, eli 7,5 miljoonaa markkaa edellisvuotta suuremmat. Lisäys johtuu pääosin aikuiskoulutuksen laajentumisesta sekä peruskorjattujen rakennustemme varustamisesta.

Ulkopuolisia toimintamme rahoittajia olivat muun muassa eri säätiöt, yritykset, Teknologian kehittämiskeskus, Suomen Akatemia ja EU. Yksiköistämme Pienyrityskeskus hankki eniten ulkopuolista rahoitusta, yhteensä 14,2 miljoonaa markkaa. Vuonna 1998 Pienyrityskeskus sai ulkopuolista rahoitusta 11,9 miljoonaa markkaa.

Liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tulokertymä oli 28,5 miljoonaa markkaa. Vastavat tulot vuonna 1998 olivat 24 miljoonaa markkaa. Pienyrityskeskus keräsi tuloja 9 miljoonaa, eli kolmanneksen tulokertymästä. Opetuksen ja tutkimuksen laitoksista eniten tuloja sai Markkinoinnin laitos. Muita merkittäviä tulolähteitä olivat Rekrytointipalvelut ja Yritysprojektit sekä Helecon-tietokeskuksen ja kuvalaitoksen palvelut.

HKKK:N TILAT

HYY-Yhtymän omistaman kirjastotalon peruskorjaus Helecon-tietokeskukseksi valmistui elokuussa 1999. Tähän toimitaloon on sijoitettu HKKK:n kirjasto- ja tietopalvelutoiminnot. Näin on mahdollistettu kirjaston siirtyminen omaan, kirjastokäyttöön suunniteltuun rakennukseen ensi kertaa HKKK:n historiassa.

Myös Arkadian, entisen ranskalais-suomalaisen koulun, peruskorjaus- ja lisärakennushanke valmistui syksyllä 1999. Rakennushankkeesta vastasi vuonna 1998 perustettu kiinteistöosakeyhtiö, jonka osakkaina ovat Valtion kiinteistölaitos, Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö ja Helsingin kauppakorkeakoulun rahastot.

Vuoden 1999 alussa aloitettiin Chydenia-rakennuksen hanke- ja luonnossuunnittelu ja marraskuussa käynnistyivät rakennuksen peruskorjaustyöt. Peruskorjaus valmistuu syksyllä 2000.

Vuoden 1999 aikana käynnistettiin Helsinki Business Campus -selvitys, jossa kartoitamme Svenska handelshögskolanin, Helsingin kaupungin sekä muiden yhteistyökumppaneidemme kanssa mahdollisuuksia hyödyntää lähiympäristön rakennuskantaa liiketoimintaosaamiskeskittymän luomiseksi Töölö-Ruoholahti-alueelle.

Arkadian peruskorjauksen ja uudisrakennuksen sekä Helecon-tietokeskuksen valmistuttua voimme keskittää toimintojamme Helsinki Business Campus-suunnitelman mukaisesti. Tilojen kokonaismäärä vuoden 1999 lopussa oli noin 27 804 m², josta Mikkelin osuus oli noin 2 400 m². Toimimme on Helsingissä kaikkiaan kymmenessä eri toimipisteessä.

HKKK:N YRITYKSET

HKKK Holding Oy hallinnoi ja kehittää Helsingin kauppakorkeakoulun yritystoimintaa. Yhtiö omistaa täydennyskoulutustoimintaa harjoittavan JOKO Executive Education Oy:n sekä palvelu- ja tilaustutkimusta tekevän LTT-Tutkimus Oy:n. Lisäksi HKKK Holding Oy on vähemmistöosakkaana Helsingin Consulting Group Ltd:ssä. Konsernin liikevaihto oli vuonna 1999 noin 42,7 miljoonaa markkaa.

HKKK Holding Oy:n hallituksen puheenjohtajana toimi rehtori Eero O. Kasanen. Hänen lisäksi yhtiön hallitukseen kuuluivat hallintojohtaja Esa Ahonen, KTT h.c. Ahti Hirvonen, professori Veikko Jääskeläinen, professori Heikki Niskakangas ja professori Kalervo Virtanen. Yhtiön toimintajohtajana oli toimistopäällikkö Ulla Saarelainen.

tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot:

Maksullisen toiminnan tuotot	27 403 987.13	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	2 088 125.59	
Muut toiminnan tuotot	26 264 373.95	55 756 486.67

Toiminnan kulut:

Aineet, tarvikkeet ja tavarat:

Ostot tilikauden aikana	-6 337 331.15	
Henkilöstökulut	-98 430 304.08	
Vuokrat	-19 212 960.84	
Palvelujen ostot	-26 459 133.82	
Muut kulut	-6 915 578.50	
Poistot	-8 770 834.00	
Sisäiset kulut	-4 891 273.15	-171 017 415.54

Jäämä I **-115 260 928.87**

Rahoitustuotot ja -kulut:

Rahoitustuotot	100.00	
Rahoituskulut	-152 227.77	-152 127.77

Satunnaiset tuotot ja kulut:

Satunnaiset kulut	0.00	0.00
-------------------	------	------

Jäämä II **-115 413 056.64**

Siirtotalouden tuotot ja kulut:

Kulut:

Yhteisöille	-9 675.00	
Kotitalouksille	-2 278 580.84	
Euroopan unionille	-78 256.49	
Kulujen palautukset	164 142.00	-2 202 370.33

Jäämä III **-117 615 426.97**

Tuotot veroista ja pakollisista maksuista:

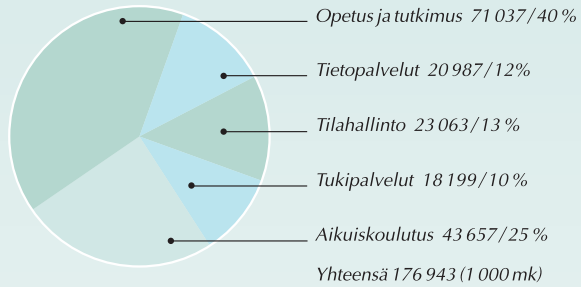
Perityt arvonlisäverot	1 496 163.03	
Suoritettut arvonlisäverot	-11 048 670.04	-9 552 507.01

Tilikauden tuotto-/kulujäämä **-127 167 933.98**

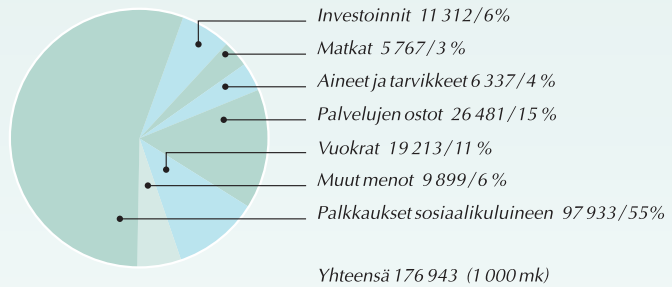
Liikekirjanpidon kulujäämä rahoitetaan valtion talousarviosta.
Laskelmaan eivät sisälly HKKK:n yritykset.

HKKK Holding Oy:n koko konsernin liikevaihto oli 42,7 mmk, josta
JOKO Executive Education Oy 30,0 mmk
LTT-Tutkimus OY 12,7 mmk

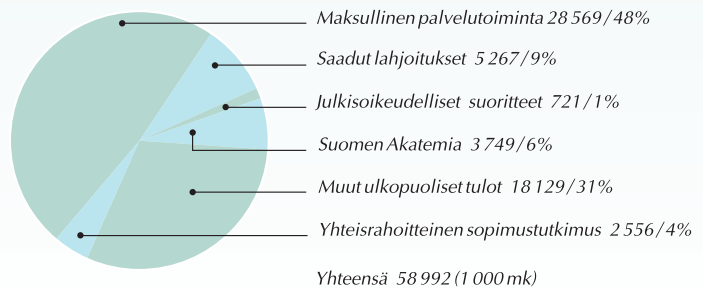
Menot toiminnoittain 1999

Menot menolajeittain 1999

Ulkopuoliset tulot 1999

TASE						
	Avaava tase 1.1.1999			Tase 31.12.1999		
VASTAAVAA						
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET						
Aineettomat hyödykkeet						
Aineettomat oikeudet	1 150 279.33	1 150 279.33		1 162 496.60	1 162 496.60	
Aineelliset hyödykkeet						
Koneet ja laitteet	16 151 431.97			14 970 827.99		
Kalusteet	4 855 731.36			8 553 786.34		
Muut aineelliset hyödykkeet	51 000.00	21 058 163.33		51 000.00	23 575 614.33	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset						
Käyttöomaisuusarvopaperit	287 300.00	287 300.00	22 495 742.66	52 700.00	52 700.00	24 790 810.93
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS						
Lyhytaikaiset saamiset						
Myyntisaamiset	7 983 194.03			6 838 199.93		
Siirtosaamiset	94 441.70			24 531.66		
Muut lyhytaikaiset saamiset	5 266 684.76			7 249 206.99		
Ennakkomaksut	47 958.60	13 392 279.09		78 204.90	14 190 143.48	
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat						
Kassatilit	3 767.30			6 461.00		
Muut rahat ja pankkisaamiset	22 064 563.04	22 068 330.34	35 460 609.43	33 361 395.74	33 367 856.74	47 558 000.22
VASTAAVAA YHTEENSÄ			57 956 352.09			72 348 811.15
VASTATTAVAA						
OMA PÄÄOMA						
Valtion pääoma						
Valtion pääoma 1.1.1998	715 978.67			715 978.67		
Pääoman siirrot	130 005 514.91			139 294 195.97		
Tilikauden tuotto- /kulujaämä	-122 158 707.95	8 562 785.63		-127 167 933.98	12 842 240.66	
Rahastojen pääomat						
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	22 064 563.04	22 064 563.04	30 627 348.67	33 361 395.74	33 361 395.74	46 203 636.40
VIERAS PÄÄOMA						
Lyhytaikainen						
Saadut ennakot	1 385 166.00			1 084 157.28		
Ostovelat	5 519 440.44			5 039 602.90		
Tilivirastojen väliset tilitykset	2 379 069.24			2 378 196.48		
Edelleen tilittävät erät	2 378 148.22			2 185 298.24		
Siirtovelat	10 790 420.82			10 930 080.83		
Muut lyhytaikaiset velat	4 876 758.70	27 329 003.42	27 329 003.42	4 527 839.02	26 145 174.75	26 145 174.75
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			57 956 352.09			72 348 811.15

hallintoelimet

kansleri

KT, pääjohtaja Aatto Prihti

rehtori

professori Eero O. Kasanen

vararehtorit

*professori Risto Tainio
(31.7.1999 saakka)*

*professori Olli Ahtola
professori Jyrki Wallenius
(1.8.1999 alkaen)*

hallintojohtaja

Esa Ahonen

Helsingin kauppakorkeakoulun hallinto perustuu ns. kolmikantaperiaatteeseen, jossa yliopiston tärkeimmissä päättävissä elimissä on kolmasosan edustus professoreista, muusta henkilökunnasta ja opiskelijoista.

HALLITUS

kokoonpano 31.12.1999

puheenjohtaja

rehtori, professori Eero O. Kasanen

jäsenet

vararehtori, professori Olli Ahtola

vararehtori, professori Jyrki Wallenius

*Johtamisen laitoksen johtaja, professori Kari Lilja
Laskentatoimen laitoksen johtaja, professori Kalervo Virtanen
Kansantaloustieteen laitoksen johtaja, professori Seppo Salo
Markkinoinnin laitoksen johtaja, professori Kristian Möller
Kielten ja viestinnän laitoksen johtaja Tuija Nikko
osastosihteeri Petri Peltonen
tutkijatohtori Arto Rajala
ma. professori Teemu Malmi
kyo Sandy Tscherep
kyo Ilkka Hara
kyo Saku Oikarinen
kyo Ritva Vuori*

OPETUS- JA TUTKIMUSNEUVOSTO

kokoonpano 31.12.1999

puheenjohtaja

rehtori, professori Eero O. Kasanen

jäsenet

vararehtori, professori Olli Ahtola

vararehtori, professori Jyrki Wallenius

*Kielten ja viestinnän laitoksen johtaja Tuija Nikko
Johtamisen laitoksen varajohtaja, professori Hannu Kivijärvi
Laskentatoimen laitoksen johtaja, professori Kalervo Virtanen
Kansantaloustieteen laitoksen varajohtaja,
professori Pekka Ilmakunnas
Markkinoinnin laitoksen johtaja, professori Kristian Möller
professori Pekka Korhonen
professori Liisa Uusitalo
lehtori Sinikka Vanhala
ma. professori Hannu Seristö
kyo Eija Rissa
kyo Ritva Vuori*

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN PROFESSORIT 31.12.1999

Ahtola Olli	markkinointi	Lilja Kari	organisaatiot ja johtaminen
Anttila Mai	markkinointi	Lovio Raimo	organisaatiot ja johtaminen
Dahlstedt Roy (ma.)	kansantaloustiede	Luostarinen Reijo	kansainvälinen liiketoiminta
Eronen Jarmo	talousmaantiede	Malmi Teemu (ma.)	laskentatoimi
Haaparanta Pertti	kansantaloustiede	Mannio Lauri (ma.)	yrittäjyys
Hakkarainen Heikki	saksan kieli	Martikainen Teppo	rahoitus
Halme Merja-Liisa (ma.)	liikkeenjohdon systeemit	Möller Kristian	markkinointi
Home Niilo (ma.)	kauppa	Niskakangas Heikki	yrittäjyys
Ikäheimo Seppo (ma.)	laskentatoimi	Pihkala Erkki	taloushistoria
Ilmakunnas Pekka	kansantaloustiede	Pohjola Matti	kansantaloustiede
Inkiläinen Aimo (ma.)	logistiikka	Rossi Matti (ma.)	tietojärjestelmätiede
Kallio Markku	liikkeenjohdon systeemit	Rudanko Matti	yrittäjyys
Kangasharju Helena (ma.)	suomen kieli	Räsänen Keijo	organisaatiot ja johtaminen
Kanto Antti	taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät	Saarinen Timo	tietojärjestelmätiede
rehtori Kasanen Eero O.	rahoitus	Salo Seppo	taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät
Keloharju Matti	rahoitus	Seristö Hannu (ma.)	kansainvälinen liiketoiminta
Kinnunen Juha	laskentatoimi	Steinbock Dan (ma.)	virtuaaliopetushanke
Kivijärvi Hannu	tietojärjestelmätiede	Sääksjärvi Markku	tietojärjestelmätiede
Korhonen Pekka	taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät	Tainio Risto	organisaatiot ja johtaminen
Kulti Klaus (ma.)	kansantaloustiede	Talvinen Jari (ma.)	tietojärjestelmätiede
Kyläkoski Kalevi	laskentatoimi	Toivanen Otto (ma.)	teknologiajohtaminen ja -politiikka
Käppi Jari (ma.)	rahoitus	Tombak Mihkel	teknologiajohtaminen ja -politiikka
Lahti Arto	yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen	Uusitalo Liisa	markkinointi
Leppiniemi Jarmo	laskentatoimi	Vaara Eero (ma.)	kansainvälinen liiketoiminta
		Vepsäläinen Ari P. J.	logistiikka
		Virtanen Kalervo	laskentatoimi
		Wallenius Jyrki	liikkeenjohdon systeemit

vaihtoyliopistot

EUROOPPA

ALANKOMAAT

- Erasmus Universiteit, Rotterdam
- Tilburg Universiteit

BELGIA

- Université Catholique de Louvain

ESPANJA

- ESADE, Barcelona
- Universidad de Granada

IRLANTI

- University of Limerick

ISLANTI

- Haskoli Islands, Reykjavik

ISO-BRITANNIA

- London School of Economics
- Manchester Business School

ITALIA

- Università Commerciale Luigi Bocconi di Milano
- Università degli Studi di Siena
- Università degli Studi di Macerata

ITÄVALTA

- Leopold-Franzens-Universität Innsbruck
- Johannes Kepler Universität, Linz
- Wirtschaftsuniversität Wien

NORJA

- Norges Handelshøyskole, Bergen
- Norwegian School of Management, Sandvika

PUOLA

- Warsaw School of Economics

RANSKA

- ESC Bordeaux
- ESC Dijon
- ESC Grenoble
- ESCP Paris
- ESC Poitiers
- ESC Reims
- ESC Rennes
- ESC Rouen
- ESC Toulouse
- ESC Troyes
- ESSEC, Cergy-Pontoise
- Groupe ESC de Nantes Atlantique
- Groupe HEC, Jouy-en-Josas
- IECS Strasbourg
- Université de Valenciennes et du Hainaut-Cambresis

RUOTSI

- Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet
- Handelshögskolan i Stockholm
- Linköpings Universitet
- Stockholms Universitet
- Umeå Universitet
- Uppsala Universitet

SAKSA

- Universität Bayreuth
- Christian Albrechts Universität zu Kiel
- Europa Universität Viadrina, Frankfurt an der Oder
- Handelshochschule Leipzig
- Humboldt Universität zu Berlin
- Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität, Bonn
- Ruhr-Universität Bochum
- Universität Duisburg
- Universität Hamburg
- Universität Hohenheim
- Universität zu Köln
- Universität Mannheim
- Universität Osnabrück
- Universität Paderborn
- Universität Passau
- Universität Regensburg
- Universität des Saarlandes
- Universität Trier
- Westfälische Wilhelms-Universität Münster
- WHU Koblenz, Otto Beisheim Graduate School of Management

SVEITSI

- Universität Bern
- Universität St.Gallen

TANSKA

- Handelshøyskolen i København
- Handelshøyskolen i Århus
- Syddansk universitet, Odense

TSEKKI

- University of Economics, Praha

UNKARI

- Budapest University of Economic Sciences

POHJOIS-, VÄLI- JA ETELÄ-AMERIKA

ARGENTIINA

- Universidad Argentina de la Empresa, Buenos Aires

KANADA

- HEC, Montreal, Québec
- McGill University, Montreal, Québec
- Queen's University, Kingston, Ontario
- Richard Ivey School of Business, The University of Western Ontario, London, Ontario
- Simon Fraser University, Burnaby, British Columbia

- University of Alberta, Edmonton, Alberta
- University of British Columbia, Vancouver, British Columbia
- University of Prince Edward Island, Charlottetown, Prince Edward Island

MEKSIKO

- Universidad del Noroeste, Sonora

YHDYSVALLAT

- AGSIM, Glendale AZ
- DePaul University, Chicago IL
- Emory University, Atlanta GA
- Florida Atlantic University, Boca Raton FL
- Fordham University, New York NY
- Hofstra University, Long Island NY
- Indiana University, Bloomington IN
- Pennsylvania State University, PA
- Pittsburg State University, KS
- Texas Tech University, Lubbock TX
- University of California, Davis CA
- University of Colorado, Colorado Springs CO
- University of Dayton, OH
- University of Florida, Gainesville FL
- University of Illinois, Chicago IL
- University of Michigan, Ann Arbor MI
- University of Rochester, NY
- University of South Carolina, Columbia SC
- University of Texas at Austin, TX
- University of Texas at El Paso, TX
- University of Washington, Seattle WA
- Western Washington University, Bellingham WA

AASIA

ETELÄ-KOREA

- Seoul National University
- Yonsei University, Seoul

INTIA

- Indian Institute of Management, Kalkutta

JAPANI

- International University of Japan, Niigata
- Sophia University, Tokio

KIINA

- University of Hong Kong

MAKAO

- University of Macau

SINGAPORE

- National University of Singapore

THAIMAA

- Asian Institute of Technology, Bangkok

AUSTRALIA

- University of Adelaide
- University of New South Wales, Sydney

HKKK:N RAKENNUSTEN VARUSTAMISTA OVAT TUKENEET

A. AHLSTRÖM OY
OY ALGOL AB
ARO-YHTYMÄ OY
ASPO OYJ
COCA-COLA FINLAND OY
COMPAQ COMPUTER OY
DANISCO FINLAND OYJ (CULTOR OYJ)
ELISA COMMUNICATIONS
GWS-YHTIÖT
JENNY JA ANTTI WIHURIN RAHASTO
OY KARL FAZER AB
AHTI KELO
KEMIRA OYJ
KESKINÄINEN ELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ VARMA-SAMPO
KESKO OYJ
KPMG WIDERI OY AB
LIIKESIVISTYSRAHASTO
MERITANORDBANKEN OYJ
METRA OY AB
METSU OYJ (RAUMA OYJ)
OYJ NOKIA ABP
NOVO GROUP OYJ
ONVEST OY
ORION-YHTYMÄ OYJ
OUTOKUMPU OYJ
PARTEK OYJ ABP
RAUTAKIRJA OYJ
SAASTAMOISEN SÄÄTIÖ
SANOMA-WSOY OYJ
SAP FINLAND OY
SKANSKA OY
STOCKMANN OYJ ABP
STORA ENSO OYJ
SUOMEN MESSUT FINNEXPO
SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN KESKUSKUNTA
SVH PRICEWATERHOUSECOOPERS OY
TAMRO OYJ
TIETOENATOR OYJ
TOYOTA MOTOR FINLAND OY
VAKUUTUSYHTIÖ SAMPO OYJ
VINEYARD INTERNATIONAL OY
XEROX OY
YIT-YHTYMÄ OYJ
YRJÖ JAHNSSONIN SÄÄTIÖ

CEMS-YHTEISTYÖRYITYKSET

KONE OYJ
OYJ NOKIA ABP
NOKIA NETWORKS OY
STORA ENSO OYJ

ITP-YHTEISTYÖRYITYKSET

ALMA MEDIA OYJ
CAP GEMINI OY
FUJITSU COMPUTERS OY
ELISA COMMUNICATIONS
JOKO EXECUTIVE EDUCATION OY
NOKIA NETWORKS OY
NOKIA VENTURES ORGANIZATION
OY OMNITELE AB
SIEMENS OY
SONERA OYJ
TELIA FINLAND OY

**CENTER FOR KNOWLEDGE AND INNOVATION RESEARCH
-TUTKIMUSKESKUKSEN YHTEISTYÖRYITYKSET**

A. AHLSTRÖM OY
ALMA MEDIA OYJ
KONE OYJ
OYJ NOKIA ABP
SONERA OYJ

**ELEKTRONISEN KAUPAN PROFESSUURIA
OVAT TUKENEET**

ANDERSEN CONSULTING
CAP GEMINI OY
KESKO OYJ
SVH PRICEWATERHOUSECOOPERS OY
SATAMA INTERACTIVE OYJ
SONERA OYJ
SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN KESKUSKUNTA

**SUORAMARKKINOINNIN OPETUSTA JA
TUTKIMUSTA OVAT TUKENEET**

A-LEHDET OY
OY EDITA AB
FINNAIR OYJ
FINNMAIL OY
HEDI OY AB
HELSINKI MEDIA COMPANY OY
HERBALIFE SWEDEN AB
OY HOBBY HALL AB
HOMCARE JEUNIQUE FINLAND OY
IFI OY
J. WALTER THOMPSON DIRECT OY
LITASET OY AB
N-NETS OY
NOVO GROUP OYJ
ORIFLAME OY
POUTAPÄIVÄ OY
PRENDIMI MARKKINOINTI OY
SALOMAA YHTIÖT OY
SISÄSUOMI OY
SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN KESKUSKUNTA
SUOMEN LUONNONSUOJELUN TUKI OY
SUOMEN MARKKINOINTILIITTO RY
SUOMEN POSTI OY
SUORAMARKKINOINTILIITTO RY
SUORAYHTIÖT OY
SUURI SUOMALAINEN KIRJAKERHO OY
TAPIOLA-YHTIÖT
TIETOENATOR OYJ
UNITED FEELINGS OY
VALITUT PALAT – READER'S DIGEST OY AB

KAUPAN OPETUSTA JA TUTKIMUSTA OVAT TUKENEET

HELSINGIN KAUPPIAIDEN YHDISTYS RY
KESKO OYJ
SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN KESKUSKUNTA
TRADEKA-GROUP OY/KETJUETU OY

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

PL 1210 00101 HELSINKI PUH. 09 43131 FAX 09 4313 8707
www.hkkk.fi

ISSN 1237-8410